

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TERORISMUS A VEŘEJNÁ SPRÁVA
V ČESKÉ REPUBLICCE**

Autor práce: Jan Brandstiller

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Štěpánu Kavanovi, PhD., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

ÚVOD	5
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	7
2 Základní charakteristika terorismu	9
2.1 Historický vývoj terorismu	9
2.2 Pojem terorismus	12
2.3 Typy terorismu	13
2.4 Metody terorismu	15
3 TERORISMUS V ČESKÉ REPUBLICĚ	18
3.1 Historický vývoj.....	18
3.2 Jednotlivé okruhy nebezpečí teroristického útoku na území ČR.....	19
3.3 Druhy terorismu v ČR	20
4 ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY V BOJI PROTI TERORISMU	23
4.1 Veřejná správa - vymezení.....	23
4.2 Ministerstvo vnitra.....	24
4.3 Policie České republiky	25
4.4 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování.....	26
4.5 Útvar rychlého nasazení.....	26
4.6 Zpravodajské služby	27
4.7 Bezpečnostní informační služba.....	27
4.8 Úřad pro zahraniční styky a informace.....	28
5. OBJEKTY OHROŽENÉ TERORISTICKÝM ÚTOKEM	30
5.1 Ohrožené objekty v Evropě.....	30
5.2 Ohrožené objekty v ČR.....	31
6. ŠETŘENÍ V OBLASTI PŘIPRAVENOSTI	33
6.1 Hasičský záchranný sbor ČR	33
6.2 Policie České republiky	35

6.3 Armáda České republiky	38
6.4 Jednotky sborů dobrovolných hasičů	41
6.5 Dotazníkové šetření.....	41
6.5.1 Zhodnocení dotazníkového šetření.....	42
6.5 Diskuze	42
ZÁVĚR.....	43
RESUMÉ.....	45
RESUME.....	45
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	Chyba! Záložka není definována.
SEZNAM PŘÍLOH.....	Chyba! Záložka není definována.
PŘÍLOHY	Chyba! Záložka není definována.
ABSTRAKT.....	58
ABSTRACT.....	59

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je terorismus a veřejná správa v České republice. Jedním z důvodů mého výběru byla ta skutečnost, že se vzhledem událostem posledních let jedná o velmi aktuální a diskutované téma. Ve své bakalářské práci se na toto téma zaměřím z pohledu fungování veřejné správy.

Hrozba terorismu existuje již od pradávna počátky lze najít již ve staré antice, nikoliv však pod dnes tak velmi užívaným pojmem. Vlastní pojem terorismus se začal objevovat až v průběhu velké francouzské revoluce. Tehdy byl terorismus spojován pouze s určitým územím, jakožto forma organizovaného zločinu s jasně vymezenými územními hranicemi, tudíž jednotlivé útoky nebyl veřejností takřka vnímány a neměly tak zásadní vliv na geopolitickou situaci.

Široká veřejnost nebezpečí terorismu začala vnímat až po 11. září 2001 po teroristickém útoku v New Yorku na World Trade Centre, kdy při této události, resp. teroristickém úzkou, o nejvíce lidských životů v celé historii.

Výše uvedená událost lze charakterizovat jako jeden z prvních spouštěčů mezinárodní spolupráce vojenských sil, přičemž tato byla základem pro dnes stále pokračující série válečných operací, lze vnímat jako globální válku proti terorismu.

V současné době je nebezpečí terorismu nejvíce vnímáno ve spojení s hrozbou Islámského státu (dále jen jako „IS“). V posledních měsících došlo na území Evropy k několika teroristickým útokům, které bezpochyby zasáhly do poklidných životů Evropanů. První citelný zásah v podobě teroristického útoku v současném století se udál v listopadu 2015, přičemž i Evropa začala vnímat toto nebezpečí, přičemž byl vyhlášen výjimečný stav a byla přijata, resp. zvýšena, mnohá bezpečnostní opatření, avšak ani tato nebyla dostatečná, jelikož IS tento svůj útok zopakoval v Bruselu v březnu 2016.

Výše uvedené události citelně zasáhli do životů civilních obyvatel, a tudíž mám za to, že by se široká veřejnost o tomto tématu měla dozvídat z co nejvíce možných zdrojů.

První kapitola této bakalářské práce vymezuje vlastní metodiku a cíle, které jsou v této práci užity.

Druhá kapitola je pak zaměřena na vlastní meritum věci, tedy je zaměřena na základní znaky terorismu, jakož i jeho historický vývoj, výklad vlastního pojmu za uvedení jednotlivých typů a metod v celosvětovém pojetí.

Na druhou kapitolu plynule navazuje kapitola třetí, která je pak konkrétnější, jelikož je zaměřena na terorismus jeho druhy včetně vývoje na našem území.

Následující kapitole je pak zaměřena na orgány veřejné správy, které se ať již přímo či nepřímo podílejí na boji proti terorismu.

Poslední kapitula pak reflektuje současný stav připravenosti veškerých složek v Českobudějovickém regionu.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma bakalářské práce Terorismus bylo zvolené s ohledem na jeho aktuálnost a schopnost vyvolat „masový“ strach. V obecné rovině je hlavním účelem bakalářské práce prezentovat terorismus z pohledu veřejné správy v České republice. Cílem bakalářské práce je podat systematický pohled na problematiku terorismu z pohledu veřejné správy v České republice, na práci orgánů veřejné správy a jejich činnosti směřující k prevenci a odhalení hrozícího teroristického útoku, jelikož se v dnešní době jedná o velmi aktuální a diskutované téma. Práce je zaměřená na činnost orgánů veřejné správy, která směřuje k odhalování a řešení možných teroristických hrozeb. Jednotlivé kapitoly dále rozvíjí témata, která úzce souvisí s hlavním předmětem této práce. Tato bakalářská práce je rozdělena do sedmi kapitol, přičemž první kapitola prezentuje hlavní cíl a dílčí cíle a dále v rámci druhé subkapitoly opisuje metody, které byly v této práci použity a na jejichž základě bylo možné dosáhnout uvedených výsledků a závěrů.

Druhá kapitola definuje pojem terorismus a jeho druhy. Cíl této kapitoly plní vůči hlavnímu předmětu obecnou, uvozovací funkci, neboť se snaží o ucelenou definici pojmu terorismus. Tato kapitola se snaží o představu toho, co to vlastně terorismus je a jak ho rozeznat. V druhé kapitole se taktéž poukazuje na globální význam celé problematiky. Na druhou kapitolu logicky navazuje třetí s názvem terorismus v České republice. Tato kapitola se zabývá terorismem přímo z pohledu české veřejné správy, a odráží tak společné znaky ale i specifika českého přístupu k řešení teroristických hrozeb. Cílem čtvrté kapitoly je podat ucelený a systematický obraz o subjektech, které mají podle českého právního systému v působnosti ochranu, bezpečnost, obranu ČR, tudíž všechny záležitosti související s terorismem. Kapitola se postupně věnuje všem subjektům na úrovni ústředních orgánů státní správy a dalších ústředních orgánů státní správy. Dále se zabývá středními správními úřady přímo podřízené vládě, ústředními správními úřady s celostátní působností podřízené jednotlivým ministerstvům a veřejným ozbrojeným sborům. Pátá kapitola se snaží o stručný, ale výstižný výčet objektů, které jsou nejvíce ohroženy teroristickými útoky. K jednotlivým objektům je připojena všeobecná charakteristika a jejich specifické znaky. V rámci šesté kapitoly je vypracovaná správa v oblasti připravenosti objektů vybraného regionu. Na základě poznatků získaných při vypracování této práce se tato kapitola snaží zhodnotit vybrané objekty v boji proti terorismu, a to v konkrétním zvoleném regionu. Současně se snaží

aplikovat praktické zkušenosti získané během praxe. S ohledem na to, že se většinou jedná o tajné informace, správa je vypracovaná v obecné rovině bez bližších konkrétností. Sedmá a zároveň poslední kapitola shrnuje poznatky z jednotlivých kapitol a hodnotí naplnění cílů vytyčených na začátku této práce.

Problematika terorismu je z hlediska teoretického v České republice zkoumána poměrně intenzivně a je poměrně dobře zpracovaná, i když knižní publikace na dotčené téma nejsou zastoupeny v takovém počtu jako v zahraničí.

Z metodologického hlediska pro zpracování této práce bude použita analyticko-deskriptivní metoda. Jelikož existuje uspokojivé množství kvalitní literatury, která se tímto tématem detailně zabývá, se sehnáním důvěryhodných informací nebude problém. Pro zpracování této práce tak budou především použity sběr informací z odborných publikací a článků. Z těchto podkladů pak mohl být vytvořen ucelenější náhled do zpracovávaného tématu.

Zpracování teoretické úvodní kapitoly vyžadovalo zkoumání dostupných domácích odborných pramenů. V dostupných odborných publikacích se totiž nachází více definic terorismu, které se v obecných znacích v podstatě nerozcházejí. Za účelem vypracování této kapitoly je použita metoda analýzy a analogie. S ohledem na to, že třetí kapitola je podobná druhé teoretické kapitole, jsou při vypracování použity stejné metody. Tato kapitola se liší v tom, že navíc používá metodu komparace, jelikož jsou v ní zohledněny odlišnosti přístupu České republiky k protiteroristickým opatřením. V rámci čtvrté kapitoly je primárně uplatněná metoda analýzy, jelikož je tato kapitola věnována jednotlivým subjektům, které v rámci svého zmocnění „bojují proti terorismu“. K tomu, aby byl podán úplný a ucelený výčet, je nejvíc vhodná právě zvolená metoda analýzy. Jelikož se pátá kapitola věnuje objektům, které jsou ohroženy teroristickým útokem, jsou aplikovány metody syntézy, abstrakce a dedukce. Tato kapitola se totiž snaží prezentovat podstatné charakteristiky, přitom záměrně neuvádí obecně známé a nepodstatné znaky. Dále se snaží ze získaných poznatků vyvodit určité souvislosti, které usnadňují pochopení smyslu a podstaty předmětu této kapitoly. Při vypracování praktické šesté kapitoly je opět použita metoda analýzy, analogie a abstrakce. Prostřednictvím nástrojů kritického myšlení dospívá práce v poslední kapitole k určitým názorům a postojům k předem vymezeným sporným otázkám.

2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA TERORISMU

V první řadě je podstatně od sebe odlišit dva termíny, které často bývají zaměňovány, a to pojem terorismus a teror. Pojem teror lze definovat jako modus instrumentálního užití státem proti svému lidu, zatímco terorismus má opačný význam, a to instrumentální násilí proti státu.

Terorismus bývá často považován za projev jedné z nejvíce škodlivých forem mezinárodního organizovaného zločinu, a tudíž hrozbou pro demokracii, svobodný výkon lidských práv, pro hospodářský a společenský rozvoj.

Vlastní pojem terorismus pochází z latinského slova *terrere*, což lze přeložit jako šíření strachu či působit úzkost. Z uvedeného lze pak dovodit, že se v zásadě jedná o zoufalý prostředek boje, přičemž hlavním cílem takového boje je psychický nátlak a vydírání, nikoliv fyzické vítězství. Dle mého názoru poslední útoky v Evropě tuto teorii dokonale podtrhují a to i díky dnešním médiím a komunikačním zařízením, kterými se vzdálenosti a informovanost široké veřejnosti výrazně snižuje a tím dochází i k destabilizaci států a jejich autorit.

2.1 Historický vývoj terorismu

Již v samotném úvodu této práce bylo předestřeno, že terorismus jako takový lze nalézt i ve staré antice, a to naplánovanými vraždami monarchistických panovníků. Již od samých počátků civilizace, jak ji známe dnes, lze tedy spatřovat projevy krutosti a to jak ze strany vládnoucí třídy či naopak, a sice obyvatelstva proti ní. Na základě uvedeného pak vznikaly různé ideologické boje, které v sobě obsahovaly hlavní znaky terorismu.

Ve starém Římě byly prostředky teroru použity zejména proti prostému obyvatelstvu, které se pak následně začalo bránit taktéž za použití krutosti, čímž byla založena následující skutečnost.

Je – li vedena bez vyprovokování, vede k odplatě, která opět vede k odplatě, a tak pouze zvětšuje cyklus odplat a krutosti, který může probíhat po celé generace, proto by nemělo u těchto států a národ, které se pouštějí do rozsáhlých válek proti civilistům, docházet v obou formách – počáteční a v reakci na ní – k tomu, aby nakonec jejich lidé

a zájmy trpěli v podobné míře.¹

Model terorismu, jak ho známe dnes, vznikl ve Francii v 18. století během Velké francouzské revoluce, kdy se zároveň tento pojem dostal do podvědomí široké veřejnosti.

Nicméně mnohé represivní a násilné metody, které patřily k vrcholům teroru za francouzské revoluce, využívaly ve Francii i další vládnoucí režimy – direktorát (1795 – 1799), konsulát (1799 – 1804) a první císařství (1804 – 1815). Ve stejném období se objevil také „bílý teror“, což bylo násilí ze strany odpůrců revolučních režimů.²

Během Velké francouzské revoluce pak došlo k významné proměně motivu k vlastnímu páchání teroristických útoků, a to na nacionalistické. Vláda Maxmiliána Robespiera je označována jak Hrůzovláda – régime de la terreur, během níž nechal popravít mnoho svých odpůrců a tím potlačit v obyvatelstvu revolucionářské myšlenky a tudíž ho přinutit k poslušnosti.

V tomto období se nacionalismus začal šířit do celého světa, přičemž to vyvrcholilo až v anarchismus v Rusku na konci 19. století při snahách o odstranění ruského cara Alexandra II., kde lze spatřovat prvopočátek té nejstarší metody terorismu, a sice bombové útoky s úmyslem zničení systému s poukazem na velkou ekonomickou rozdílnost ve společnosti či za zavedení univerzálního volebního práva, svobodu projevu a zrušení samoděržaví. V tomto období anarchisté podnikli mnoho atentátů na cara, který jich mnoho přežil. Vše pak vyvrcholilo v roce 1881 během vojenské přehlídky v Petrohradě, kdy umístili objemnou nálož na trase, kde měl car projíždět. Vzhledem k předchozím událostem pak byla tato trasa změněna, přičemž už v této době dokázali anarchisté předvídat a připravovat záložní plány, konkrétně zde byli v davu připraveni další čtyři anarchisté s nitroglycerinovými náložemi. Tento plán byl pak zrealizován, kdy car první výbuch přežil, přičemž druhý atentátník byl úspěšnější, když hodil připravenou nálož pod nohy cara, který podlehl následkům zranění, kdy přišel o obě nohy a zároveň mu byl i poškozen zrak.

K vygradování anarchismu došlo posléze, a to atentátem v Sarajevu na rakouského arcivévodu Františka Ferdinanda D'Este v roce 1914, což byl jedním z nejdůležitějších a nejzásadnějších podnětů pro vypuknutí první světové války. Tento atentát byl pak zosnován zpravodajskou službou srbského generálního štábu, tedy se

¹ CARR, C. Dějiny terorismu, Práh, Praha 2002, str. 22

² ZEMAN, J., Terorismus: historicko – psychologická studie, Triton, Praha 2002, str. 52

jednalo o terorismus s podporou státu, nikoliv státní, jak bude níže popsáno.

K velkému rozmachu terorismu do celosvětových měřítek pak došlo s rozvojem dopravy, a to konkrétně s rozvojem letecké dopravy, kdy letadla začala být užívána jako klasický mezinárodní dopravní prostředek a tudíž získala na oblibě obyvatelstva všech států. Tento posun v dopravě byl samozřejmě reflektován i četnými teroristickými skupinami, které začali tohoto zkracování hojně využívat.

Vzhledem k výše uvedenému se tak v sedmdesátých letech došlo k mnoha únosům mezinárodních letadel palestinskými teroristy, přičemž jedním z nejbrutálnějších únosů se udál v roce 1985 při únosu letadla Boeingu 737 společnosti Egypt Air při svém pravidelném charterovém letu z Athén do Káhiry. Na palubě letadla tehdy cestovalo celkem 104 pasažérů, kdy tento únos přežilo pouze 39 pasažérů, z nichž bylo 26 těžce zraněno.

Výše uvedeným začala etapa soudobého terorismu, přičemž jako mezník lze považovat polovinu 20. století. Byl to v zásadě počátek vzniku teroristických organizací, jako příklad lze uvést teroristickou organizaci Euskadi ta Askatasuna (dále jen jako „ETA“). ETA vznikla v roce 1958 ve Španělsku, jejíž hlavním cílem bylo vytvoření nezávislého baskického státu. Tato organizace působí dodnes, avšak kvůli vnitřním rozporům uvnitř se počet jejích členů od počátku značně snížil a tudíž i její aktivita spočívající v páchání teroristických útoků.

Dalším příkladem teroristické organizace je palestinské hnutí islámského odporu Hamas, která vznikla v roce 1987, kdy tato je rozdělena na dvě křídla, a to na militantní, které provádí teroristické útoky a politickou, jehož hlavním cílem je verbování nových členů a shánění finančních prostředků pro fungování této teroristické skupiny a financování nákladných atentátů.

Teroristická organizace Al – Káida se nejvíce dostala do podvědomí široké veřejnosti svým brutálním útokem v roce 2001 na World Trade Centre a Pentagon ve Spojených státech amerických. V čele této teroristické organizace stál Usáma bin Ládín, který se bezpochyby stal po těchto útocích nejhledanějším teroristou světa. Avšak počátek této organizace lze spatřovat již v 80. letech, kdy zmíněný vůdce tuto organizaci formoval k boji proti sovětské armádě, která v roce 1979 vpadla do Afganistánu. Sovětská armáda však se svými boji na území Afganistánu, což posílilo a upevnilo tuto organizaci, že bojují jménem džihádu, který je ten jediný správný směr.

Výše uvedený případ teroristického útoku Al. Káidy však není jediný, který měl citelný dopad na obyvatelstvo. Jako další příklad útoku této organizace lze uvést útok, který byl proveden v roce 2004 na území Evropy, konkrétně Madridu, kdy teroristé užíli moderních technologií a pouze pomocí mobilního telefonu se jim podařilo odpálit nálože, které byly umístěny ve vlacích na 3 vlakových nádražích v ranních hodinách, kdy se zde pohybovalo nejvíce civilních osob, přičemž při tomto krvavém útoku zemřelo celkem 191 osob a necelé 2000 osob pak bylo zraněno.

Následně byl Al-Káidou spáchán další útok, který neměl takové následky, než ty předchozí, a to v Londýně v roce 2005, kdy teroristé zaútočili sérii koordinovaných sebevražedných útoků na londýnské metro a patrový autobus, tyto pak byly provedeny v ranní dopravní špičce, přičemž byly celkem odpáleny 4 bombové nálože, 3 v metru a 1 v autobuse. Při tomto útoku teroristé usmrtili celkem 52 osob a více než 700 osob bylo zraněno.

2.2 Pojem terorismus

Tento pojem nelze úplně vyspecifikovat, jelikož každá jedna instituce tento vnímá jinak a to vzhledem k zaměření svého postupu oproti terorismu.

Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.³

Výše uvedená definice byla publikována v roce 1980 ve Spojených státech amerických a lze tak považovat za standard a výchozí definici tohoto pojmu.

V komplexní úmluvě o mezinárodním terorismu, který vznikl na půdě OSN, terorismus představuje:

Protiprávní a úmyslné konání s cílem způsobit:

1. smrt nebo vážnou tělesnou újmu kterékoliv osobě;
2. vážnou škodu na veřejném nebo soukromém majetku, včetně veřejně užívaného místa, státním nebo vládním zařízení, systému veřejné dopravy,

³ BRZOBHATÝ M., Terorismus I., POLICE HISTORY, Praha 1999, str. 11

součástí infrastruktury nebo životním prostředím;

3. škodu na majetku, místech, zařízeních nebo systémech uvedených v odst. 1 tohoto článku, jež povede nebo pravděpodobně povede k velké hospodářské ztrátě; pokud účelem tohoto konání, vzhledem k jeho povaze či kontextu, je zastrašit obyvatelstvo, nebo donutit vládu nebo mezinárodní organizaci nebo učinit nebo se zdržet nějakého chování.

I v českém prostředí lze nalézt definici terorismu, a to konkrétně v encyklopedickém slovníku z roku 1993, která zní:

Souhrn antihumánních metod hrubého zastrašování politických odpůrců hrozbou síly a užití různých forem násilí. Vedle individuálního terorismu existuje terorismus skupin, některé koordinují svou činnost na mezinárodní úrovni.⁴

Slovník cizích slov definuje pojem terorismus následovně:

Použití násilí, nebo výhrůžky k politickému účelu, vytvoření stavu bázně, který poslouží k vydírání, nátlaku, zastrašování, nebo je příčinou změny v chování jednotlivců nebo skupin. Jeho metodami jsou únosy a zadržování rukojmí, pirátství nebo sabotáže, atentáty, fingované hrozby a nezacílené pumové útoky a střelba.⁵

Na území České lze chápat tento pojem ve spojení se zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, tedy jako jsou trestné činy:

- teror
- obecné ohrožení
- záškodnictví
- sabotáže
- trestné činy proti bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla a další.

2.3 Typy terorismu

Vzhledem k uvedenému v předchozí kapitole je zřejmé, že nelze nalézt jasnou a ustálenou definici terorismu. Mnoho autorů popřípadě členů mezinárodních organizací se pokusilo co nejvíce vyspecifikovat tento pojem. Obecně lze říci, že vlastní výklad pojmu terorismu je bezprostředně ovlivněn sociálními, ekonomickými, kulturními

⁴ MIKA, J. O., *Současný terorismus, Existencialia a Triton*, Praha 2003, str. 23

⁵ KLIMEŠ, L., *Slovník cizích slov, Státní pedagogické nakladatelství*, Praha 1985, str. 792

podmínkami, stejně jako stupněm společenského poznání a technického rozvoje.

Mám za to, že lepší pochopení terorismu jako takového lze dosáhnout kategorizací jeho jednotlivých typů.

Na terorismus lze nahlížet z několika úhlu pohledů, a to z hlediska role státu, z pohledu územního na státní, vnitrostátní a mezinárodní, přičemž nejčastějším a dnes nevíce užívaným hlediskem je motivace samotných teroristů.

Pojem státní terorismus je užíván v případě, kdy se stát užívá teroristických metod vůči svým odpůrcům, zejména pak národnostních menšin, náboženských menšin, disidentů apod. Tento pojem pak byl zaveden s jeho prvním užitím během Velké francouzské revoluce. Další příklad lze uvést režimy v komunistických zemích, které byly přímo závislé na vytváření strachu z vnějšího nepřítele.

Vnitrostátní terorismus lze charakterizovat jako důsledek střetu dvou stran stojících v opozici, jako jsou nacionalistické, zájmové a v neposlední řadě politické skupiny, tedy se jedná o střed pouze vnitřních zájmů určitého státu, které pak nepřesahují státní hranice.

Mezinárodní terorismus, jak název sám vypovídá, postihuje obyvatele i jiných států. Pod mezinárodní terorismus lze mimo jiné podřadit teror, jež je prováděn jednotlivci či organizovanými zločineckými skupinami proti obyvatelstvu či orgánům jiného státu, než ze kterého pochází „teroristé“, a to i v případě, kdy dochází k jednotlivým domácím teroristickým útokům IS oproti zahraničním turistům.

Vlastní motivace teroristů lze dále rozdělit na terorismus:

- náboženský;
- extremistický;
- vigilantistický;⁶
- ekologický
- patologický;⁷
- narkoterorismus;⁸

⁶ tento pojem lze vykládat jako terorismus, kterému jde o právo na pořádek, přičemž sem lze podřadit například „černé brigády“ či útočící proti bezdomovcům apod.

⁷ teroristické akce prováděné za účelem získání osobních materiálních výhod

⁸ tento typ terorismu se projevuje zejména v Jižní Americe a to díky narkomafie, která tento užívá k prosazování svých zájmů, zejména pomocí finančních prostředků a zbraní

- single – issue terorismus⁹ apod.

K další kategorizaci terorismu dochází i použitím metod a prostředků a rozsahu následků teroristického útoku, tedy lze dále uvést dělení na terorismus jaderný, elektronický, superterorismus či terorismus konvenční, tedy klasický, a nekonvenční.

Elektronický terorismus je relativně nová forma, která pak úzce souvisí s rozvojem informačních technologií. Tento typ je založen na nezákonném pronikání do a prostřednictvím informačních systému států, přičemž hlavním cílem je využít informace v nich obsažené, a to zejména informace o civilních a vojenských strukturách. Vzhledem k dnešní době, která je založena zejména přenosu informací, pak takové teroristické útoky na databanky a informační sítě sloužící systému obrany státu, mezinárodních finančních operací či kontrole leteckého provozu, jsou mnohem efektivnější, jelikož napáchají mnohdy škody většího rozsahu, než samotná vojenská operace.

Superterorismus lze charakterizovat dvěma pohledy. První se vyznačuje zejména velmi vysokým počtem obětí bez ohledu na vlastní způsob provedení. Pro druhý a opačný pohled na superterorismus je příznačné užití specifických prostředků, jako jsou zbraně hromadného ničení a příslušné materiály a zařízení. Se superterorismem i úzce souvisí tzv. sebevražedný terorismus, přičemž tento je jednou z forem mající největší psychologický efekt, kdy je velmi brutální, což vyvolává celoplošnou paniku.

Konvenční či klasický terorismus, jak bývá tento typ označován, je realizován pomocí klasických prostředků, jakými jsou výbušniny, střelné zbraně apod. či užívání klasických násilných metod, tedy atentátů, únosů apod. Oproti stojí pak nekonvenční terorismus, který je typem spíše moderním, na rozdíl od předchozího, přičemž tento typ pak úzce souvisí s výše popsaným superterorismem, a to v užití zbraní hromadného ničení či prostředků informační a psychologické války.

2.4 Metody terorismu

Metody terorismu jsou přímo spojeny s typy, kterými jsem se blíže zabýval v předchozí kapitole. Typickým znakem níže popsaných metod je snaha o vyvolání psychologického efektu, přičemž se tyto vyznačují extrémní brutalitou a bezohledností vůči ostatnímu obyvatelstvu ba naopak bývají často útoky směřovány proti

⁹tzn. jednopoložkový, např. proti potratům

obyvatelstvu, a to z důvodu, aby teroristé vyvolali v široké veřejnosti pocit beznaděje a strachu, čímž ve společnosti roste pocit frustrace a deprivace.

Samotné útoky jsou dopředu velmi pečlivě připraveny s důrazem použití psychologického efektu, a to i díky hromadným sdělovacím prostředkům, které „mají v oblibě“ toto téma a nepřímo tak napomáhají teroristům k dosahování jejich cílů.

Jako základní dělení lze uvést dělení na metody konvenční, tedy klasické, a metody nekonvenční. Mezi konvenční metody lze podřadit bombové útoky, atentáty, únosy letadel či prostého obyvatelstva, žhářství, vydírání či propaganda. Nekonvenčními metodami se vyznačuje superterorismus, tedy užití speciálních prostředků k dosažení cíle. Těmito prostředky jsou zbraně hromadného ničení, které jsou postupně vyvíjeny, jedná se tedy o zbraně jaderné, chemické, radiologické a biologické¹⁰. Na základě uvedeného se neustále rozvíjí i jednotlivé směry terorismu, jako je kyberterorismus, který bude níže podrobněji popsán.

Nejtypičtější a zároveň nejstarší metodou je atentát provedený bombovým útokem, což znamená útok pomocí výbušné nálože na činitele či představitele veřejné moci, se kterou teroristé mnohdy nesouhlasí a tudíž jsou názorově v opozici a tímto se snaží naplnit svůj cíl, přičemž vlastní útok je jimi chápán jako poslání a povinnost nikoliv jako jejich právo. Jako nejstarší výbušninu, dnes již teroristy využívanou lze označit dynamit. Dnešní teroristé pak ke svým útokům využívají trhaviny jako je český Semtex, C3 a C4.

Nekonvenční metoda spočívající v použití zbraní hromadného ničení byla poprvé teroristy užitá v roce 1995 v tokijském metru, přičemž tímto útokem, který byl tehdy největší a spáchal značné škody, se začal užívat pojem superterorismus. Tento japonský masakr překonal až teroristický útok v roce 2001 na WorldTrade Centre, avšak v tomto případě nelze hovořit o superterorismu nýbrž o terorismu globálním.

Kyberterorismus je jednou z nejnovějších forem terorismu a lze charakterizovat následovně:

Jde o politicky motivovaný útok na nástroje a/nebo proces získávání a/nebo zpracovávání elektronických dat, který ve svém důsledku znamená násilí nebo hrozbu násilím proti nevojenským cílům a jehož účelem je určitým způsobem ovlivnit širší

¹⁰ Biologický terorismus se vyznačuje užitím rozličných virů s mikrobů či nebezpečných nemocí s úmyslem zasáhnout prosté obyvatelstvo.

okruh recipientů než jsou přímé oběti takového útoku.¹¹

Z výše uvedeného pak vyplývá, že tyto teroristické útoky jsou prováděny prostřednictvím počítačových sítí, přičemž v dnešní době jsou veškeré důležité služby propojeny právě pomocí internetové sítě, jako je rozvod vody, elektřiny, plynu apod., tedy takovéto napadení pak může způsobit stejně velkou či větší škodu jako užití nekonvenční metody, konkrétně užití zbraní hromadného ničení.

¹¹ <http://www.rexter.cz/koncept-politickeho-kyber-terorismu/2002/11/01/>

3 TERORISMUS V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Historický vývoj

Terorismus se na území České republiky vyvíjel odlišně než ve světě, ačkoliv s tímto vývojem pak přímo souvisí. Počátky lze spatřovat v nedaleké minulosti, kdy byl terorismus spojován přímo s ČR (tehdy s Československem), a to od roku 1948. V tomto rozličném období se území dnešní ČR stalo místem, kde se sdružovaly mezinárodní organizace a to i díky strategické poloze. Tehdejší Československo úzce spolupracovalo s dalšími zeměmi, které byly úzce spojovány s terorismem. Dokonce se v průběhu studené války samotná Československá socialistická republika stala jedním z hlavních dodavatelů výzbroje a samotných zbraní různým teroristickým organizacím bojujícím proti Izraeli, ale i organizacím, jejichž působnost byla celosvětová.

Vzhledem ke shora uvedenému, tak není divu, že mnoho obyvatel ze Středního východu tu studovalo, pracovalo a popřípadě založilo rodinu. V dnešní době pak tito obyvatelé velmi sympatizují s vývojem sociálního citění dnešní společnosti, které je stále otevřená přijímání cizích kultur a náboženství. Tyto menšiny pak nejsou v závěru omezeny jakýmikoliv povinnostmi a jsou jim pouze přiznávány práva, která jsou chráněna zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění.

Dalším milníkem je rok 1957, kdy československá rozvědka spáchala pumový útok ve Francii na recepci Evropského společenství uhlí a oceli¹², který byl namířen proti západoevropské integraci. Hlavním důvodem tohoto teroristického útoku byla ta skutečnost, že celé podezření a zejména pak vlastní trest měl padnout na německé neonacisty, kteří byli v té době významnými odpůrci této integrace.

Druhým neméně důležitým útokem byl pumový útok československých rezidentů na sídlo rádia Svobodná Evropa v německém Mnichově.

Výše uvedené, tedy že se tehdejší Československo přímo podílelo na teroristických útocích, je také potvrzení přímo Ministerstvem vnitra České republiky, přičemž je i toto mimo jiné doloženo tím, že v obci Zastávka u Brna sídla Fakulta Státní bezpečnosti, kde byly školeni frekventanti východního bloku včetně Syřanů a

¹² dnešní Evropská unie

Palestinců. V současné době je tento objekt českou kontrarozvědkou (BIS).¹³

K zásadnímu zlomu v přístupu ČR k terorismu došlo po událostech v roce 1989, kdy se zahraniční politická orientace státu zásadně změnila, a tudíž došlo k přetrhání vazeb se státy Středního východu, např. s Libyí či Palestinou. Je nutné však podotknout, jak již bylo uvedeno, mnozí arabští teroristé velmi dobře znají a orientují se v českém prostředí.

Vznik demokratického režimu na českém území v důsledku listopadových událostí roku 1989 a ukončení studené války znamenaly výrazný přínos pro zajištění bezpečnosti většiny zdejšího obyvatelstva.¹⁴

Následně se v roce 1999 stala ČR členem severoatlantické aliance NATO, čímž se stala součástí celosvětové organizace, a tudíž na sebe přebrala část odpovědnosti v boji proti terorismu. Na ČR tak přešla další bezpečnostní rizika, která jsou úzce spojena s novým postavením, tedy tímto ČR vznikli noví potencionální nepřátelé (státy), přičemž přímá hrozba nastala, kdy se ČR podílela ve válce v Iráku a následně v Afganistánu proti teroristické organizaci Al-Káida.

Na závěr této kapitoly i přec výše uvedené je třeba konstatovat, že prozatím na našem území nedošlo k typickému teroristickému útoku.

3.2 Jednotlivé okruhy nebezpečí teroristického útoku na území ČR

Úvodem je třeba konstatovat, že pokud se ČR přímo dotýká hrozba teroristického útoku, pak je třeba se zaměřit na čtyři nejzávažnější okruhy hrozeb, kterými jsou rizika plynoucí z:

- mezinárodních smluv a vztahů, kterými je ČR přímo vázána či spolupracuje s mezinárodními organizacemi právě v boji proti terorismu na mezinárodní úrovni
- radikalizace extremistických skupin
- nebezpečí teroristického útoku v rámci kriminality
- nebezpečného jednání některých patologických jedinců či skupin

První výše zmíněný okruh je však chápán jako ten nejzávažnější, a to díky významné přeměně politického smýšlení po roce 1989, kdy došlo k demokratizaci

¹³ blíže na oficiálních webových stránkách www.mvcr.cz

¹⁴ MAREŠ, M., Terorismus v ČR, Centrum strategických studií, Praha 2005, str. 5

společnosti a tudíž i snahám přiblížit se doposud neznámému západnímu světu a přijetí těchto hodnot.

V tomto období se ČR v rámci integrace stala členem několika významných mezinárodních organizací, a tedy se zavázala i k účasti českých vojenských jednotek ve vybraných zahraničních misích. Vzhledem k uvedenému lze pak možné teroristické útoky plynoucí z mezinárodních závazků vnímat jako odplatu za účast na zahraničních misích českými vojenskými jednotkami, které v posledních letech významně zasáhly do tamního dění, a to zejména na území Afgánistánu.

Druhým okruhem rizik je radikalizace některých extrémistických skupin. K tomuto bodu je nutné podotknout, že toto nebezpečí se prozatím policii daří odhalovat a v zárodku paralyzovat.

Aktivita kriminálních skupin je vzhledem k vývoji společnosti na vzestupu, nicméně do současnosti se nejednalo o globální teroristický útok mířený proti civilistům, ale spíše o větší násilné akce mezi jednotlivými kriminálními skupinami, které se názorově neshodovaly.

Poslední reálnou hrozbou jsou patologičtí jedinci či skupiny, kdy jedno z největších rizik lze spatřovat j jejich nepředvídatelnosti a samostatnosti. Velmi často se jedná o jedince se závažnou psychickou poruchou, která byla odhalena či řešena pozdě. Jako jeden z významných příkladů takového jednání, které lze klasifikovat jako teroristicky motivované, je možné uvést útok muže, přezdívaného „Střelmistr“, který v roce 1997 odpálil desetikolovou nálož a tím vážně zranil celkem 16 osob, přičemž tento trpěl více než 30 let duševní poruchou.

3.3 Druhy terorismu v ČR

Mareš se pokusil rozdělit terorismus v ČR následovně:

- ultralevicový
- ultrapravicový
- etnický a teritoriální
- náboženský
- ekologický
- kriminální

Ultralevicový terorismus se zformoval po roce 1989 a to díky velmi aktivní politické straně KSČM. Tento druh terorismu se vyznačuje zejména silným důrazem na elitářství a lze sem podřadit již zmíněný komunismus a anarchismus. Český ultralevicový terorismus se vyvinul a nechal se inspirovat zejména německou ultramilitantní skupinou.

Německá militantní ultralevice navazuje na bohaté tradice. Revoluční teorie jí dodali již klasikové v 19. století – Karel Marx a Bedřich Engels, a zvláště pak řada jejich více militantních následovníků či kritiků. Na dobový i pozdější terorismus měly velký vliv spisy a činy anarchisty německého původu Johanna Mosta. Silná vlna ultralevicového revolučního násilí se Německem přehnala v souvislosti s ukončením první světové války a boji o nové uspořádání, nicméně byla nakonec poražena.¹⁵

Současní čeští krajně levicoví aktivisté nejsou z větší části schopni a ani ochotni vytvořit stabilnější formace realizující subverzní terorismus.¹⁶

Ultrapравicový terorismus se také zformoval až po roce 1989, přičemž se vyznačuje zejména používáním násilné metody k tomu, aby prosadil své zájmy a tak dosáhl svého cíle. Jako příklad lze uvést hnutí skinheads, které se vyznačuje zejména rozdělením elit, ve kterých budují a následně ponechávají militantní ráz. Hlavním cílem tohoto hnutí je zejména zastrašení veřejnosti a tím i budování respektu, povětšinou neplánovanými, tedy spontánními akcemi.

Etnický a teritoriální terorismus se vyznačuje zejména „mírným násilím“, kdy násilí proti veřejnosti bylo prováděno pouze prostřednictvím dopisům. Tyto skupiny se také začaly formovat až po roce 1989 a patří mezi ně slovenská, moravská a v neposlední řadě romská skupina. Vzhledem k uvedenému je velmi nepravděpodobné, aby se tyto skupiny na našem území dopustily jakéhokoliv závažného a ohrožujícího teroristického útoku.

Náboženský terorismus na našem území je velmi sporadický a nelze tak přímo

¹⁵ <http://www.rexter.cz/militantni-skupina-militante-gruppe-%E2%80%93-mg-v-kontextu-vyvoje-nemecke-militantni-levice/2007/11/01/>

¹⁶ MAREŠ, M., Terorismus v ČR, Centrum strategických studií, Praha 2005, str. 103

označit za terorismus v pravém slova smyslu.

Dosavadní relativně bezproblémový stav v oblasti (ne)existence islámského terorismu v ČR byl zapříčiněn hodnotovou orientací muslimské komunity v ČR i tím, že ČR není z hlediska případného útoku velkých islámských teroristických organizací z hlediska mediálního a zstrašujícího dopadu natolik zajímavá jako USA či velké západoevropské země.¹⁷

Ekologický terorismus je spojován zejména s hnutím zelených, přičemž jeho aktivita neohrožuje širokou veřejnost, jelikož jeho dosavadní činnost se nevztahovala na civilní obyvatelstvo.

Kriminální terorismus jak bylo zmíněno výše, je celkem dobře potlačován činností policie, přičemž dosáhnutím cíle takových skupin lze pomocí korupce či za použití neveřejného násilí, jako je například vydírání státu.

O psychopatologickém terorismu bylo taktéž pojednáno výše.

¹⁷ MAREŠ, M., Terorismus v ČR, Centrum strategických studií, Praha 2005, str. 269

4 ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY V BOJI PROTI TERORISMU

V České republice se vyžaduje komplexní přístup všech orgánů veřejné správy, které jsou nuceny spolu spolupracovat na základě zákona, který vyžaduje součinnost těchto institucí, neboť pouze jeden orgán by nemohl zabezpečit celou oblast této problematiky. Ale mezi hlavní představitele zastupující tuto oblast je zpravodajská služba, vnitřní Bezpečnostní informační služba, vnější Úřad pro zahraniční styky a informace, a především útvary Policie ČR.

Mimo výše uvedené orgány je zde ovšem Ministerstvo vnitra, ale vedlejší roli zde má i Ministerstvo financí, které zajišťuje a zjišťuje prostředky, které vedou k podpoře terorismu, přičemž svou činností odhaluje již počínající možné ohrožení. Dále nelze opomenout ani Ministerstvo zahraničních věcí, které již ve své primární agendě spolupracuje s činiteli zvenčí České republiky a v neposlední řadě i vláda České republiky.

Základem ovšem zůstává, že je nutný jeden ústřední orgán, který by se zabýval touto činností. V ČR je tímto orgánem Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování.

4.1 Veřejná správa - vymezení

Pojmu veřejná správa je přikládán různý význam. V zásadě pod označením veřejná správa rozumíme buď určitý druh činnosti (tj. spravování), nebo instituci (organizaci, úřad), která veřejnou správu vykonává. V prvním případě jde o správu v materiálním (funkčním) pojetí, ve druhém případě o správu v pojetí formálním (institucionálním, organizačním). V materiálním pojetí je veřejná správa činností státních nebo jiných veřejných institucí, která svým obsahem není ani činností zákonodárnou ani soudní. Tento druh činnosti, spojované dodnes nejčastěji se státem, můžeme vymežit dvojím způsobem: pozitivně nebo negativně. Pokusy o pozitivní vymezení veřejné správy jsou zdařilejším nebo méně zdařilejším pokusem o popis správních úkonů a o jejich zobecnění metodami používanými především v právní vědě.

Jedním z nejvýznamnějších výsledků snahy veřejnou správu pozitivně definovat je její vymezení jako činnosti, při jejímž výkonu jsou správní úřady (orgány) vázány ve své činnosti nejen právními předpisy, ale též rozhodnutími vyšších úřadů (orgánů). I když to neplatí např. pro samosprávnou činnost, platí takové vymezení nesporně pro největší část veřejné správy, totiž státní správu. Některými autory bývá tato vázanost, doplněná politickou, právní a finanční odpovědností správy (především vlády) parlamentu, považována za jeden ze základních znaků moderní veřejné správy.¹⁸

4.2 Ministerstvo vnitra

Ústředním orgánem v České republice je Ministerstvo vnitra, které se zabývá veřejným pořádkem, civilním pořádkem a bezpečností, dále také plynulost silničního provozu, zbraněmi a střelivem, požární ochraně, krizovým řízením, civilním nouzovým plánováním, ochranou obyvatelstva a integrovaným záchranným systémem a dalšími.

Prvnímu náměstkovi ministra pro vnitřní bezpečnost podléhá odbor bezpečností politiky, jehož úkolem je organizovat vnitřní bezpečnost státu a tvorbu podmínek pro potírání kriminality, a to oblastní systémovou, legislativní a organizační. Přímou problematikou terorismu se zabývá oddělení bezpečnostních hrozeb a krizového řízení. Základním dokumentem, který se zabývá danou problematikou je Strategie boje proti terorismu, který se snaží snižovat a potírat možná rizika nejen uvnitř republiky, ale i vůči hrozbám z vnější.

Tento dokument pochází z roku 2013 a celkem působí v pěti oblastech, ve kterých si klade cíle, které spočívají ve spolupráci zainteresovaných subjektů v boji proti terorismu, ochraně obyvatelstva, bezpečnostní výzkum a komunikace s veřejností, prevence radikalizace a získávání rekrutů do teroristických skupin a v neposlední řadě i legislativní činnost spojená s touto problematikou.

Tento dokument není ničím novým v dané oblasti, spíše se jedná o rozšíření stávající úpravy, přičemž je zamýšleno, aby byla rozšířena prevence a zdokonalení a rozšíření systému, který v současné době existuje, tento dokument má doporučující charakter.

¹⁸ HENDRYCH, D. Správní právo. Obecná část. Praha 2012, str. 6-7

4.3 Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen jako „Policie“) je ozbrojený bezpečnostní sbor, který je vytvořen pro veřejnost. Jeho cílem je ochrana bezpečnosti majetku, veřejného pořádku a snaží se působit preventivně proti trestné činnosti. Jeho úkoly vyplývají z trestního řádu, předpisů Evropského společenství a z mezinárodních smluv, které jsou součástí českého právního řádu. Policie jako taková je podřízena ministerstvu vnitra, její vnitřní struktura je tvořena Policejním prezidentem, třinácti útvary¹⁹, které mají celostátní působnost a čtrnáct krajských ředitelství, jejichž působnost se shoduje s územní působností krajů.

Policie je zřízena zákonem české národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ze dne 21. Června 1991, který byl následně nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ze dne 1. Ledna 2009, kterým se až na drobné obměny řídí Policie doteď. Současný zákon o Policii stanovuje tedy úkoly činnosti policie, který v ustanovení §2 vymezuje i boj proti terorismu. Další úpravu nalezneme i v zákoně o zpravodajských službách České republiky. Tento orgán přistupuje k získaným informacím jako první, a to díky součinnosti orgánů, ale jsou zde výjimky, a to pokud by Policie předání těchto informací mohla způsobit ohrožení úkolu, který Policie v souvislosti s tímto plní.

Policie má různá oprávnění, které může využít v případě hrozící hrozby. Mimo jiné může dočasně omezit občany na svých právech, ale ve většině případů se jedná spíše o slabší porušení, například omezení elektronické komunikace, silničního provozu apod. Je zde ovšem nutné splnění podmínky, že omezení musí být přiměřené riziku, lze omezit pouze v akutním případě a na co nejkratší dobu, která je nutná ke splnění úkolu s tímto související.

Mezi další můžeme zařadit i operativní pátrací prostředky, jako je například placený informátor, využití krycích prostředků a dokladů, zvláštní finanční prostředky. Dále je možno využít agenta, sledování osob a věcí

¹⁹ Mimo jiné sem patří Útvar rychlého nasazení, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Pyrotechnická služba a Útvar zvláštních činností

4.4 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování

Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (dále jen jako „ÚOOZ“) je útvar, který má působnost na celém území České republiky, zabývá se dokumentováním a vyšetřováním trestné činnosti. Jeho cílem je soustředování a využívání informací, které mohou sloužit k boji s terorismem, dále odhaluje pachatele, které provozují trestnou činnost.²⁰

V roce 2009 na základě popudu Bezpečnostní informační služby z roku 1995 vznikl národní kontaktní bod pro terorismus, jako prostředek pro sběr informací sloužící k boji proti terorismu. Tento orgán řeší jednotlivé úkoly ve dvou rovinách, a to civilní a bezpečnostní. V civilní rovině se jedná o ministerstva vnitra, zahraničních věcí, financí, obrany a Státní úřad jaderné bezpečnosti. Ve druhé rovině se jedná o spolupráci Policie, zpravodajských služeb a ministerstva obrany.

Národní kontaktní bod je tedy specializované kontaktní pracoviště, které shromažďuje, vyhodnocuje a zpracovává informace o teroristech a osobách spojených s terorismem. Spolupracuje nejen s orgány v republice, ale i se zahraničními útvary.

4.5 Útvar rychlého nasazení

Útvar rychlého nasazení Policie České republiky (dále jen jako „URNA“) je jediným útvarem svého druhu v České republice. Má celostátní působnost a je přímo podřízen policejnímu prezidentovi. Ovšem k jeho nasazení policejní prezident potřebuje souhlas ministerstva vnitra. Tento útvar působí především proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných trestných činů při jejich zadržení. Tuto jednotku lze nazvat jako elitní, a to nejen z důvodu její specializace, ale i požadavky na její členy, kteří musí splňovat fyzickou a psychickou odolnost, věk 23 let, odslouženými lety u Policie a dalšími.

Dalším útvarem zabývající se terorismem je pořádková policie, která je nejpočetnější složkou Policie České republiky. Jejich přítomnost je nutná při ohlášených možných nebezpečích, ale i při zásahu speciálních jednotek, kdy je právě jejich účelem

²⁰ Jedná se o pachatele těchto trestných činů: nedovolený obchod se zbraněmi a nebezpečnými látkami, obchod s lidmi a nelegální migrací, násilná trestná činnost, padělání a pozměňování peněz, terorismus a extremismus a rozsáhlá majetková trestná činnost

zajistit místo události, a to eliminovat škody na majetku či životech občanů, které by mohly při daných okolnostech nastat.

4.6 Zpravodajské služby

Úkolem zpravodajských služeb je získávání, shromažďování a vyhodnocování informací, které slouží k ochraně ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnosti a o obraně státu. Mají speciální postavení, a to z důvodů, že oblastí jejich působení je terorismus, extremismus, organizovaný zločin a zpravodajské služby cizích států.

V České republice působí zpravodajské služby, a to Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství. Právní úprava je v souvislosti s touto charakteristickou oblastí formulováno volně nebo rámcově, neboť také souvisí se zahraničním právem.

Většinou zpravodajské služby bývají označovány jako tajné. Jako své metody práce používají nejen techniky stejně jako ostatní orgány, např. agenty, média, odposlechy apod. Jejich specifikem je, že mohou působit i do zahraničí, tedy i zvolení prostředků je nutné vzhledem k zahraniční povaze. K tomuto specifickému prostředku můžeme přiřadit i spolupráci mezi státy na úrovni zpravodajské služby.

4.7 Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba (dále jen jako „BIS“) vznikla na základě zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě ze dne 7. července 1994. Jejím cílem je ochrana demokratického základu, která může být ohrožena, sbírání informací souvisejících s ohrožením státního a služebního tajemství, činnosti směřující proti bezpečnosti a významným ekonomickým zájmům České republiky a zejména informace týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

Vymezení vnitřní organizace a jejich povinností je dáno Statutem Bezpečnostní informační služby, který je schvalován usnesením vlády, přičemž její provedení a publikování vykonává ředitel BIS.

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě se zabývá postavením jejich příslušníků, vymezuje specifické prostředky pro získávání informací, evidence a je zde vymezena i náhrada škody a kontrola těchto jednotek.

Nejdůležitější je ovšem právní úprava, která se věnuje užití zpravodajské techniky, neboť při ní dochází k zásahu do základních práv a svobod. Použití těchto technik musí být písemně povoleno předsedou senátu Vrchního soudu na základě předchozí žádosti, které musí splňovat určité formální náležitosti.

BIS však nemusí pracovat pouze samostatně, především pokud se jedná o prostředky, tak je možná, aby orgány mezi sebou spolupracovali a navzájem se prostředky zapůjčili. Mezi hlavní spolupracující orgány patří Útvar zvláštních činností Služby kriminální policie, který BIS zajišťuje například odposlouchávání telekomunikací, společně s údaji z těchto zdrojů.

BIS je oprávněna shromažďovat citlivé údaje ohledně podezřelých subjektů, ale podstatné je, aby bylo chráněno zájmů a zároveň, aby nebylo výrazně zasahováno do základních práv občanů. Zkombinovat tyto okolnosti je velice problematické.

Během výkonu služby agenta BIS může být způsobena škoda, a to na základě nikoliv nepřiměřené činnosti agenta, ale při ochraně zájmů, ke kterým je tato instituce přizpůsobena. Za tuto škodu odpovídá stát, a to v mezích zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a to ustanovení týkajících se odpovědnosti za škodu.

Kontrolu BIS provádí Poslanecká sněmovna, který má k tomuto účelu vytvořen speciální orgán. Tento orgán je tvořen pouze poslanci a je sedmi členný. Také je Poslaneckou sněmovnou zřízena Stálá komise pro kontrolu BIS (dále jen jako „komise“). Tato komise má možnost, za určitých podmínek, vstupovat do objektu BIS, získává informace od ředitele BIS, ředitel BIS předkládá komisi informace, a to i na žádost, dále ředitel BIS předkládá podklady o rozpočtu a jeho plnění, statut BIS, apod.

V některých případech však ředitel BIS předkládá poklady a informace kontrolní komisi pouze pokud si je vyžádá. Jedná se o zprávu ohledně činnosti služby, použití zpravodajských prostředků, jejich druhy, oblast činností, ve kterých byly použity apod. Také v případech, kdy je možné podezření, že BIS nezákonně omezila nebo poškodila práva a svobody občanů během své činnosti, předkládá ředitel BIS komisi vysvětlení, a to s odůvodněním. Pokud k některým porušením zákona došlo, oznamuje pak tuto skutečnost komise řediteli BIS a nejvyššímu státnímu zástupci.

4.8 Úřad pro zahraniční styky a informace

Jedná se o správní orgán, který působí vně České republiky a který se zabývá civilní zpravodajskou službou. Samotná působnost úřadu je vymezena pouze obecně,

kdy základní činností je zabezpečování informací ze zahraničí, které by mohly ovlivnit bezpečnost České republiky, na což má návaznost i ochrana zahraničních politických a ekonomických zájmů.

K plnění úkolů souvisejících s výše uvedenou problematikou má tento úřad oprávnění používat zvláštních prostředků, které mají sloužit k získávání informací a utajování vlastní činnosti. Výjimkou u tohoto úřadu je, že k použití výše uvedených prostředků není potřeba žádné zvláštní povolení, jako je tomu například u jiných správních orgánů, čímž můžeme uvést BIS nebo Policii.

Tento úřad nepodléhá ani parlamentní kontrole, i přesto, že v zákonu o zpravodajských službách je s touto kontrolou počítáno. Dosud nebyla přijata legislativní opatření, která by tuto činnost umožňovala.

V rámci tohoto institutu je problematické získat jakékoliv informace, neboť jsou všechny podrobeny utajení. Informace můžeme tedy získat pouze z legislativních norem a internetových stránek příslušného úřadu. Tyto informace jsou však natolik obecné, že nám nedovolují hlouběji proniknout do dané problematiky.

5. OBJEKTY OHROŽENÉ TERORISTICKÝM ÚTOKEM

V dnešní době již není pochyb o tom, že terorismus je aktuální hrozba, a to nejen pro západní část Evropy ale i pro další země Evropy včetně České republiky. Bezpečnostní strategie ČR platná z roku 2015 řadí terorismus mezi hlavní hrozby pro Českou republiku²¹, jinak tomu nebude ani v Evropě a v rámci Evropské unie.

5.1 Ohrožené objekty v Evropě

Evropa zažila v posledních letech několik teroristických útoků a čelila několika teroristickým hrozbám. Způsob provedení teroristického útoku a jeho následky v evropském prostředí byli hroživé. Jednalo se zejména o útoky v Londýně v červenci 2005 a v Madridu v roce 2004, ale i další incidenty²², které byly odhaleny v přípravném stádiu jako například příprava útoku proti jaderné elektrárně Oskarshamn ve Švédsku.

Tyto útoky lze chápat jako útoky proti tzv. kritické infrastruktuře. Podle ministerstva vnitra ČR se kritickou infrastrukturou rozumí:

Výrobní a nevýrobní systémy a služby, jejichž nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, ekonomiku, veřejnou správu a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva.²³

Teroristické útoky jsou nejčastěji spojovány s islámem, resp. teroristické útoky jsou v současné době nejčastěji páchané ze strany radikálních islamistů. Radikální islamisté útočí v Evropě na „velké, strategické cíle“, nebo na cíle, v případě kterých ví, že útoky na nich budou „masově“ medializované. Medializace útoků a šíření strachu mezi obyvatelstvem je koneckonců hlavním cílem teroristických útoků.

Ve Francii v lednu 2015 teroristé zaútočili na redakci časopisu Charlie Habdo, přičemž toto místo nepředstavuje strategický cíl, a ani nespadá pod definici kritické infrastruktury. V případě tohoto útoku lze konstatovat, že byl uskutečněn ve smyslu „co největší efekt, za co nejnižší cenu“²⁴. Posledním nejznámějším případem teroristického

²¹ blíže na: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

²² Nebo například i plánovaný útok na jaderné cíle v Bruselu, které nebyl uskutečněn pravděpodobně proto, že útočníci „spěchali“ s dalšími útoky a byli zabití při jiných útocích, nebo byli zadrženi.

²³ <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-kriticka-infrastruktura.aspx>.

²⁴ blíže na <http://www.securitymagazin.cz/zpravy/staronova-hrozba-terorismu-pro-evropu-tercem-utoku-jsou-a-budou-mekke-cile-1404048073.html>

útoku je případ bombových útoků v březnu 2016, a to přímo v „srdci“ Evropské unie, v Bruselu. Útoky byly nasměřované na mezinárodní letiště Zaventem a stanice bruselského metra Maelbeek, které se nachází v centru města a poblíž institucí Evropské unie.

Teroristé však kromě kritických infrastruktur mohou podle odborníků volit i tzv. měkké cíle, tedy objekty, které nemají pro případ teroristického útoku silnou ochranu. Mezi tyto objekty patří například nákupní centra, mezinárodní cíle spojované s USA a Izraelem, dopravní uzly atd. V případě hrozícího útoku na tyto cíle je potřebné okamžitě přijat opatření na jejich zabezpečení a ochranu.²⁵

5.2 Ohrožené objekty v ČR

Podle Bezpečnostní strategie se ČR zapojuje do společné zahraniční a bezpečnostní politiky EÚ, kdy se současně usiluje o potírání všech forem terorismu na všech úrovních. Mezi priority patří mimo jiné i opatření na ochranu obyvatelstva a kritické infrastruktury, respektive dalších cílů, které jsou potenciálně ohroženy teroristickým útokem.²⁶

ČR přijala Strategii České republiky v boji proti terorismu od r. 2013, v rámci které deklarovala, že boj proti terorismu je trvalou prioritou České republiky. Ochranou kritických infrastruktur se zabývá oblast 2. této strategie.

Česká republika je dále vázaná cílem určeným v směrnici²⁷, kterou přijala Evropská rada v roce 2008, a která obsahuje rámec pro označování a ochranu kritických infrastruktur. Tato směrnice byla transponována do vnitrostátního práva změnou zákona č. 240/200 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o krizovém řízení“). Podle této směrnice jsou kritické infrastruktury v oblasti energetiky a dopravy obecně jedny z nejzranitelnějších objektů. Zákon o krizovém řízení pak jednotlivým subjektům uvedeným v tomto zákoně mimo jiné stanovuje působnost a pravomoc při ochraně kritické infrastruktury.

²⁵ Zdeněk Kalvach. Staronová hrozba terorismu pro Evropu. Terčem jsou a budou měkké cíle. 14.11.2015, securitymagazin.sk. Dostupné na: <http://www.securitymagazin.cz/zpravy/staronova-hrozba-terorismu-pro-evropu-tercem-utoku-jsou-a-budou-mekke-cile-1404048073.html>

²⁶ Bezpečnostní strategie České republiky, rok 2015, Bezpečnostní rada státu, str. 13,15. Dostupné na: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

²⁷ Směrnice rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu.

Infrastruktura v oblasti dopravy je pro teroristy „přitažlivá“ z důvodu, že slouží k přepravě lidí, a v jednotlivých prostředcích a na stanicích se nachází téměř vždy velký počet osob. Škody na lidských životech a zdraví tak mohou být velmi vysoké. Útoky na infrastrukturu v oblasti energetiky mohou být vedeny s cílem oslabit strategickou infrastrukturu²⁸, masivní výbuch dále může ohrozit i životy a zdraví obyvatelstva.

V České republice řeší ochranu kritické infrastruktury tzv. Výbor pro civilní nouzové plánování. Česká republika dbá na zvýšenou pozornost už zmiňovaným měkkým cílům, a to v místech, kde se nachází vysoký počet osob (např. Hlavní nádraží v Praze).²⁹

Po teroristickém útoku v Bruselu ČR vyhlásila první stupeň ohrožení terorismem, což v souladu s materiálem Ministerstva vnitra ČR, který byl schválený vládou dne 25. 1.2016³⁰, znamená, že je potřeba zvýšené bdělosti. Kritické infrastruktury Policie ČR zajistila tak, že učinila preventivní opatření na mezinárodních letištích a posílila opatření o pyrotechnický dohled v metru. V místech se zvýšenou koncentrací osob a u vybraných budov po celé republice policie zvýšila své hlídky.³¹

Nejznámějšími případy plánování teroristického útoku v ČR je plán útoku namířeného proti rádiu Svobodná Evropa ve spojení s vysíláním do Iráku a Iránu, a hrozba Pražskému židovskému městu.³² Česká republika je dle zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku za rok 2015³³ „pouze“ tranzitní krajinou pro osoby, které se chtějí přidat k islámskému státu. Tento dokument uvádí, že v ČR nebyl zaznamenán projev mezinárodního terorismu. Z uvedených informací vyplývá, že domněnka ohledně toho, že ČR je velmi bezpečnou krajinou, a nehrozí jí žádné útoky, resp. se v ní nenachází osoby přepojené na terorismus, je nesprávná.

²⁸ například rozvod energie.

²⁹ Strategie České republiky v boji proti terorismu od r. 2013. Str. 19.

³⁰ dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-system-vyhlasovani-stupnu-ohrozeni-terorismem.aspx>.

³¹ BYL VYHLÁŠEN PRVNÍ STUPEŇ OHROŽENÍ TERORISMEM. DOSTUPNÉ NA: [HTTP://WWW.ZPRAVY-A-NOVINKY.CZ/DOMAINS/ZPRAVY-A-NOVINKY.CZ/BYL-VYHLASEN-PRVNI-STUPEN-OHROZENI-TERORISMEM/](http://www.zpravy-a-novinky.cz/domains/zpravy-a-novinky.cz/byl-vyhlasen-prvni-stupen-ohrozeni-terorismem/).

³² SADDÁM HUSAJN CHYSTAL TERORISTICKÝ ÚTOK V PRAZE. NOVINKY, ČTK. NOVINKY.CZ. DOSTUPNÉ NA: [HTTP://WWW.NOVINKY.CZ/DOMACI/185620-SADDAM-HUSAJN-CHYSTAL-TERORISTICKY-UTOK-V-PRAZE.HTML](http://www.novinky.cz/domaci/185620-saddam-husajn-chystal-teroristicky-utok-v-praze.html).

³³ zpráva za rok 2015 doposud nebyla zveřejněna. Informace dostupné na: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/pres-cr-se-podle-zpravy-o-bezpecnosti-cestuje-za-islamskym-s/r~87165e7ae15211e58a2b0025900fea04/>

6. ŠETŘENÍ V OBLASTI PŘIPRAVENOSTI

Při boji proti terorismu je třeba postupovat komplexně. Ke slovu se dostávají jak klasické policejní metody, tak celé spektrum legislativních, sociálních, zahraničněpolitických, technických či organizačních opatření, ve výjimečných případech dochází i k nasazení vojenské síly.

Šetření bylo provedeno na základě analýzy připravenosti jednotlivých složek v Jihočeském kraji čelit hrozbě teroristického útoku, přičemž byly použity metody kvalitativního výzkumu a na jejich základě bylo provedeno zhodnocení jednotlivých složek a jejich připravenosti.

Metodou studia dokumentů v rámci výzkumu byla obsahová analýza. Slouží objektivnímu systematickému a kvantitativnímu popisu zjevného obsahu jakéhokoli sdělení. Jde o poznání kvality obsahových prvků, poznání myšlenek, názorů, motivací a v tomto případě byla provedena za tím účelem, aby bylo možné posoudit úkoly a připravenost jednotlivých složek IZS na hrozbu teroristického útoku.

6.1 Hasičský záchranný sbor ČR

Jako první bylo provedeno šetření u Hasičského záchranného sboru České republiky. Hasičský záchranný sbor České republiky je zřízen zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, v platném znění. Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených právními předpisy. Dále se výše zmíněného hasičského záchranného sboru ČR se týkají následující zvláštní předpisy:

- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Hasičský záchranný sbor ČR se skládá z generálního ředitelství HZS ČR, které je součástí ministerstva vnitra a dále také hasičských záchranných sborů krajů, které

jsou organizační součástí státu. Krajské operační a informační středisko je součástí hasičských záchranných sborů kraje.

Hasičský záchranný sbor kraje je správním úřadem s působností v územním obvodu příslušného vyššího územního samosprávného celku pro výkon státní správy ve věcech požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a krizového řízení, s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.

Generální ředitelství HZS ČR řídí vzdělávací, technická a účelová zařízení HZS ČR, a to konkrétně tato:

- institut ochrany obyvatelstva
- odborná učiliště požární ochrany
- technický ústav ochrany
- základna logistiky
- požární stanice

Některé organizační složky Ministerstva vnitra (mezi nimi na prvním místě Hasičský záchranný sbor) byly v uplynulých letech vybaveny měřicí a speciální technikou a ochrannými prostředky tak, že jsou ve vybavenosti pro zásahy při úniku nebezpečných látek na nejvyšší evropské úrovni.

Při případném teroristickém útoku zaměřeném na dopravní infrastrukturu při přepravě nebezpečných látek toto vybavení využijí ve prospěch dalších zasahujících složek integrovaného záchranného systému (např. „dekontaminace“), což je nesporně správná koncepce.³⁴

Jak již bylo zmíněno výše, Hasičský záchranný sbor se podílí na zabezpečení krizovém řízení a integrovaného záchranného systému v České republice. Fungující krizové řízení a integrovaný záchranný systém jsou přitom součástmi účinných nástrojů v boji proti terorismu.

V současnosti je již zcela nezbytným předpokladem pro efektivní krizové řízení efektivní využívání geografického informačního systému (GIS). Policie ČR již začala pracovat s prostorovými informacemi a GISy využívá ve své praxi. Je třeba využívat zkušenosti jiných subjektů (Hasičský záchranný sbor České republiky), vzájemně sjednotit prostředí pro práci s daty a zajistit mnohostranné informační služby

³⁴ Ministerstvo vnitra České republiky: Strategie České republiky pro boj proti terorismu, s. 16-17

(informování o průběhu a řešení mimořádné události, sdílení informací o pohybu zasahujících vozidel). Zároveň je nezbytné soustředit se na rozvoj a vrstvení mapových podkladů a informací, které posilují možnosti využití GISů.

6.2 Policie České republiky

Policie ČR je zřízena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění, přičemž tento orgán plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti ČR a je jednotným ozbrojeným sborem.

Spolupracuje s mezinárodními organizacemi, policejními institucemi a dále také bezpečnostními sbory jiných států. Tato organizace je řízena centrálně v rezortu Ministerstva vnitra.

Policii tvoří útvary, jimiž jsou Policejní prezidium České republiky (dále jen „policejní prezidium“) v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Hlavní úkoly policejního orgánu jsou zejména regulace dopravy a pořádková činnost.

Období nedávné minulosti, současnosti a zřejmě i nejbližší budoucnosti doprovázejí výskyty vysoce společensky škodlivých a nepřehledně strukturovaných bezpečnostních hrozeb, navíc snadno překonávajících hranice tradičních států a kulturně-civilizačních okruhů, jako jsou např. organizovaný zločin a terorismus. V situaci setrvalých obav z narušení fundamentálních hodnot je kromě jiných dlouhodobých bezpečnostních opatření potřebná a žádoucí spolupráce a zvýšené nasazení policejních sil.

Zřejmě z těchto úvah vychází i ustanovení § 71a zákona o Policii České republiky, když stanoví, že *specializovaný útvar policie určený policejním prezidentem může pro účely trestního řízení nebo pro účely zahájení trestního řízení žádat od správce daně informace získané při správě daní, je-li to nezbytné pro plnění konkrétního úkolu v oblasti boje proti korupci, terorismu, organizovanému zločinu, daňové, finanční a závažné hospodářské kriminalitě a legalizaci výnosů z trestné činnosti. Poskytnutí informací podle tohoto ustanovení není porušením povinnosti mlčenlivosti podle daňového řádu.*

Prvořadým zájmem policie je služba veřejnosti. Policie výkonem své funkce zajišťuje ochranu bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, předchází trestné činnosti a vykonává další činnosti na základě příslušných právních předpisů. Z důvodu neustálé změny a kvalitativního vývoje na domácí i zahraniční kriminální scéně a s nutností reagovat na novodobá bezpečnostní rizika, jakými je např. terorismus nebo mezinárodní organizovaný zločin, přijala policie nejúčinnější opatření s cílem snižovat úroveň bezpečnostních rizik a dosahovat svého poslání.

Jedním z takovýchto opatření, bylo vytvoření Národního kontaktního bodu pro terorismus **Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu** (dále jen NKBT), jako specializovaného centrálního komunikačního, informačního a analytického pracoviště Policie České republiky.

Toto pracoviště se zabývá sběrem, vyhodnocováním, analýzou a zpracováním informací, zjištěných Policií České republiky, o teroristech a osobách důvodně podezřelých z napojení na teroristické organizace. NKBT je propojeno se všemi útvary Policie České republiky a spolupracuje s ostatními bezpečnostními orgány u nás i v zahraničí. Pro potřeby nejširší policejní veřejnosti vytváří NKBT metodiky předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti a zpracovává situační a poziční dokumenty za svěřenou problematiku.

Na podkladě takto získaných informací NKBT monitoruje a vyhodnocuje hrozby plynoucí z terorismu vůči zájmům České republiky a podílí se při jejich předcházení a případném odstraňování. Jeho hlavním přínosem je efektivní, koordinované a včasné zpracování dat o terorismu uvnitř policie, stejně jako možnost občanů České republiky obracet se s případnými podněty přímo na specializovaný útvar.

Veřejnost má pro policii nezastupitelnou roli. Policie není vždy schopná vyšetřit nějaký případ jen sama o sobě. Technické vybavení a taktické zkušenosti jsou sice velmi důležité, ale klíčovou úlohu leckdy sehrává právě veřejnost. V souladu s principem *Community Policing* chce být policie veřejnosti důvěryhodným a rovnocenným partnerem. Pokouší se překonat onu psychologickou bariéru, spočívající v apatickém postoji k okolnímu dění či obavách aktivně se zúčastnit a zasazuje se o bezpečnější společnost.

Hlavní cíle a úkoly NKBT jsou: shromažďovat a vyhodnocovat informace se vztahem k terorismu, předcházet a případně odstraňovat škodlivé následky teroristické trestné činnosti, působit pro naše domácí i zahraniční partnery jako centrální kontaktní

bod v otázkách vzájemné spolupráce, být důvěryhodným a diskrétním kontaktním bodem pro občany České republiky a umožnit jim spolupodílet se na prosazování práva a bezpečnosti, monitorovat a vyhodnocovat hrozby plynoucí z terorismu.³⁵

V souladu s ustanovením § 71 zákona o Policii České republiky útvar policie, jehož úkolem je boj s terorismem, může za účelem předcházení a odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu v nezbytném rozsahu žádat od právnické nebo fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací poskytnutí provozních a lokalizačních údajů způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup, nestanoví-li jiný právní předpis jinak, dále banky předávání dat o době a místě použití elektronického platebního prostředku a konečně i zdravotní pojišťovny nebo poskytovatele zdravotních služeb poskytnutí informací o době a místě poskytnutí zdravotních služeb.

Takto je tedy zřejmě třeba mapovat kontakty, organizační strukturu teroristických sítí a činnosti přímo související s udržováním existence těchto organizačních struktur a jejich aktivit. Jejich odhalování tak vyžaduje ve srovnání s jinými formami trestné činnosti spíše pečlivé, dlouhodobější sbírání poznatků, které se často nevyznačují dostatečnou konkrétností, jež by odůvodňovala zahájení trestního řízení. Tato činnost tedy z povahy věci předchází trestnímu řízení. Musí jít však o konkrétní hrozbu, tedy hrozbu, která je podložena konkrétními poznatkami o určitých osobách či činnostech, které je třeba prověřit. Nelze za využití těchto pravomocí plošně monitorovat osoby, o nichž nejsou k dispozici konkrétní informace, které by odůvodňovaly obavu z napojení na teroristické aktivity či aktivity přímo s nimi související (např. financování terorismu, získávání zázemí pro tyto organizace a jejich příslušníky, související příprava a výcvik apod.). Oprávněním podle tohoto ustanovení bude disponovat pouze útvar, v jehož kompetenci bude předcházení a odhalování terorismu (v současné době je podle vnitřních předpisů tímto útvarem Útvar odhalování organizovaného zločinu PČR).³⁶

³⁵ <http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

³⁶ čl. 6 pokynu policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení

6.3 Armáda České republiky

Armáda České republiky je zřízena zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, v platném znění.

Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil ČR, jejíž síly a prostředky lze použít k posílení základních složek IZS při likvidaci následků útoků. Rámcová smlouva mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany o spolupráci v oblasti IZS stanovuje podmínky a principy použití sil a prostředků Armády České republiky.

Dále byla podepsána v roce 2008 dohoda o plánované pomoci na vyžádání mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany – Generální štáb AČR. Předmětem této dohody jsou zásady plánované pomoci na vyžádání prostředků a sil Armády České republiky a dále také záchranné a likvidační práce v rámci IZS.

Tzv. *Bezpečnostní strategie ČR* identifikuje celkem jedenáct bezpečnostních hrozeb: Oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodněprávních závazků v oblasti bezpečnosti; Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí; Terorismus; Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů; Kybernetické útoky; Negativní aspekty mezinárodní migrace; Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí; Organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita; Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury; Přerušení dodávek strategických surovin nebo energie; Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události.³⁷

Z výše uvedeného výčtu je patrné, že *Bezpečnostní strategie ČR*, na jejíž sestavení se podílí i odborníci Ministerstva obrany, identifikuje terorismus jako jednu z největších hrozeb naší společnosti.

Jak bylo uvedeno výše, klíčový dokument našeho státu ohledně boje proti terorismu je *Strategie České republiky pro boj proti terorismu*, který schválila vláda v roce 2013. Dle tohoto dokumentu Armáda České republiky vyčleňuje dle Ústředního poplachového plánu síly a prostředky určené k dekontaminaci terénu, techniky a osob, speciální týmy k odběru a rychlé analýze vzorků, epidemiologickým šetřením,

³⁷ Ministerstvo obrany České republiky: KONCEPCE VÝSTAVBY ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY 2025

identifikaci biologických agens, monitorování radiační a chemické situace. Při případném teroristickém útoku nebezpečnými látkami se předpokládá, že tyto síly a prostředky Armády České republiky budou využity ve prospěch základních a dalších zasahujících složek integrovaného záchranného systému (např. při „dekontaminaci“). Obdobnými možnostmi pro rychlou detekci a identifikaci chemických, radiologických a biologických agens disponuje i Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany.³⁸

Dle některých odborníků³⁹ Armáda České republiky není v komplexním rozsahu vybavena potřebnými zkušenostmi, technologiemi a odborníky, kteří by byli schopni snížit hrozbu teroristického působení na nejnižší možnou míru. Na dořešení otázek ochrany stacionárních objektů Armády České republiky nemá tato dostatečné množství prostředků. Vzhledem k rozsáhlým transformačním změnám ani nemá dostatečné lidské zázemí pro zajištění potřebného střežení objektů. Schopnosti speciálních a specializovaných sil však mohou být obecně v procesu čelení terorismu použity nejen pro rozsah ohrožení armádních cílů, ale i ve prospěch krizového systému v souladu se zákony ČR.

Kvalita zajištění potřebných funkcí je závislá na připravenosti lidí a techniky k reagování na konkrétní scénáře, které mohou nastat. U technických systémů je zřejmé omezení nebo bariéra, které vycházejí z limitů nebo rozsahů těchto zařízení. Jako příklad mohou sloužit sektory nepokryté průmyslovou televizí, nezařazení seismických čidel do sledovacích systémů, nesledování výskytu chemických bojových látek, nedostatečná detekce biologických látek, neexistence bariéry vstupu do objektu ap. Posuzování změn v zabezpečení objektů Armády České republiky je prakticky závislé na konkrétních podmínkách, na stanovení předpokládané významnosti objektu a tomu přiřazené míry „bariéry“, kterou by proti teroristickým nebo jiným podnětům a útokům měl tento objekt zabezpečit. Je to v každém případě otázka finančních prostředků. Zájem musí být podložen tím, na co jsou rezervovány skutečné prostředky. Co je reálně rezort obrany nebo konkrétní správce objektu schopen na odpovídající úrovni zabezpečit.

Technika v Armádě České republiky je taktéž možným cílem pro působení teroristických skupin, není však vzhledem k distribuovanému rozmístění prakticky „uhlídatelná“. Technika pro prevenci proti teroristickým aktivitám není v rezortu

³⁸ Ministerstvo vnitra České republiky: Strategie České republiky pro boj proti terorismu, s. 16

³⁹ Josef Janošec

obranu samostatně vyvíjena. Používána je taková technika, která odpovídá základnímu vybavení běžných útvarů, jednotek a specializovaných i speciálních sil.

Personál Armády České republiky je v mnohých směrech na výši, nedostatky jsou zejména v potřebě nepřetržitého zajišťování podkladů, které budou sledovat vývoj poznatků o současných technologiích použitelných jak teroristy, tak v čelení terorismu. Bez těchto postupů existuje možnost velmi rychlého zaostávání za schopnostmi agresivních teroristů a vytváření deficitů, které by mohly být pro praxi tragické.

Armáda České republiky má ve svém výcviku zahrnuta taková témata, která jsou použitelná v běžné vojenské činnosti a současně v zásazích proti teroristickým útokům. Jen některé teroristické činnosti vyžadují rozšíření vojenské přípravy, která rozšíří intenzitu a kvalitu výcviku činností použitelných při boji s terorismem. Hlavní směr je orientován do zkvalitnění střežení objektů, tj. do prevence a včasné identifikace teroristického ohrožení.⁴⁰

Významným parametrem, který ovlivní zadávání technických podmínek pro vývoj technických prostředků použitelných pro čelení terorismu je rozpracování scénářů, které popisují předpokládané použití sil teroristů. Pro metodickou pomoc při tvorbě scénářů existuje pracovní materiál, vytvořený v RTB/SAS NATO: **Použití scénářů v dlouhodobém obranném plánování**. Jeho části naznačují jistou metodickou cestu, která nemusí být použita jen pro scénáře, uplatňované v procesu dlouhodobého obranného plánování, ale naznačuje rovněž přístupy k rozpracování v běžných situacích, kdy je nezbytné sestavit scénář, který bude bezprostředně obsahovat návrhy na řešení vzniklé krizové situace. Tento materiál může být prospěšný pro běžnou praxi v případech předpokládaných nebo uskutečňovaných teroristických činností.

Příklad řešené situace: objektem je muniční sklad. Střežení – kombinací lidí, technických a informačních systémů. V nedalekém prostoru je terén využíván pro rogala, paraglaiding, letecké modeláře s dálkově řízenými modely.

Problém: možnost nežádoucího vniknutí do objektu vzduchem, shoení výbušného zařízení, které může okamžitě nebo s časovým zpožděním způsobit nežádoucí detonaci munice, nebo vytvořit podmínky pro zcizování zásob. Jaká je schopnost současných technických prostředků identifikovat takový záměr a včasně reagovat na ohrožení?

⁴⁰ JANOŠEC, Josef. Terorismus a Armáda České republiky, *Obrana a strategie*, 2003, č. 2, s. 65-69

Postup: posouzení schopností technických systémů k odhalení takových vzdušných cílů. Posouzení míry lidského podílu na identifikaci takových narušitelů a to jak ve spolupráci s technickými prostředky, tak vlastní bdělostí a ostražitostí. Návrh na inovace takových zařízení, která by snížila závislost na subjektivním lidském hodnocení na nejnižší možnou míru.

Opatření: zajištění vývoje technických zařízení podle zpřesněných parametrů pro celostní systémové zajištění střežení a ochrany objektů. Jejich experimentální ověření a zavedení do technologické praxe.⁴¹

6.4 Jednotky sborů dobrovolných hasičů

Jednotky požární ochrany byly zřízeny zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění.

Jednotky sborů dobrovolných hasičů zřizuje obec a ta je také za jejich činnost zodpovědná a poskytuje jim za hašení požárů a záchranné práce, které vykonávají v mimopracovní době, přiměřenou odměnu.

Obec dále zabezpečuje:

- materiální a finanční potřeby jednotky
- udržuje akceschopnost jednotky SDH

Jednotky sborů dobrovolných hasičů (SDH) jsou součástí požární ochrany České republiky a jako takové jsou i částí integrovaného záchranného systému.

Každá obec má povinnost zřídit jednotku SDH obce, tato povinnost vyplývá ze zákona o požární ochraně a není závislá na velikosti obce a obec jí není zproštěna ani tehdy, když je v jejím katastru dislokována jednotka HZS kraje nebo HZS podniku. Pouze kraj může v případě přihlídnutí k místním podmínkám obec této povinnosti zbavit a místo zřízení jednotky SDH obce utvoří obec pouze požární hlídku. Pokud obec nezřídí jednotku sboru dobrovolných hasičů, je povinna sdružit prostředky na společnou jednotku s HZS nebo obcí, jejichž jednotky požární ochrany jsou předurčeny požárním poplachovým plánem kraje k prvnímu zásahu pro uvedenou obec.

⁴¹ Tamtéž.

6.5 Dotazníkové šetření

Dotazník byl umístěn na server vyplnto.cz, který umožňuje provádět dotazníková šetření (s expirací k 24.6.2016). Dotazník umístěný na uvedeném serveru měl celkem 14 otázek. Celkový počet respondentů byl 95. Dotazník byl zaměřen převážně na obyvatele Jihočeského kraje, všech dospělých věkových skupin a různých stupňů dosaženého vzdělání. Samotná struktura dotazníku viz. kapitola PŘÍLOHY.

6.5.1 Zhodnocení dotazníkového šetření

Na základě provedené analýzy a vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření lze konstatovat, že respondenti, kteří odpovídali na předmětný dotazník, mají spíše důvěru ve fungování veřejné správy ohledně připravenosti v případě potencionálního teroristického útoku.

Na základě těchto zjištěných výsledků lze dovodit, že postoj veřejnosti vůči veřejné správě k případnému riziku teroristického útoku je ve skrze kladná. Však lze zde spatřovat nedostatky a tyto zlepšovat.

Většina respondentů odpověděla, že neví, kde jsou v regionu umístěny kryty civilní ochrany, což svědčí o nedostatečné informovanosti, přičemž by se toto mělo zlepšit. Vzhledem k uvedenému autor práce navrhuje zvýšení informovanosti široké veřejnosti ze strany veřejné správy, a to prostřednictvím sdělovacích prostředků či obecně závazných vyhlášek, popřípadě internetových stránek daného obvodu.

Ohledně obecné informovanosti lze také navrhnout potřebná opatření, jelikož většina z dotazovaných na předmětnou otázku ohledně informovanosti se vyjádřila ohledně poskytování informací, že spíše není spokojena, přičemž tato otázka úzce souvisí s výše zodpovězenou, tedy lepší komunikace zástupců v daném obvodu s obyvatelstvem, prostřednictvím sdělovacích prostředků, obecně závazných vyhlášek, internetových stránek či prostřednictvím tisku.

6.6 Diskuze

Z výše provedených analýz vyplývá, že Česká republika je poměrně dobře připravena na hrozbu teroristického útoku. Svou připravenost demonstruje zejména

Policie České republiky, která (na rozdíl od ostatních bezpečnostních složek státu) si pro boj s terorismem zřídila zvláštní útvar.

Úroveň připravenosti České republiky na případný teroristický útok na jejím území nebo proti jejím zájmům v zahraničí je možné označit za odpovídající. Přitom je třeba zdůraznit, že současná situace v České republice je z hlediska teroristických projevů klidná. Vzhledem k zapojení státu do současné fáze protiteroristického úsilí a v souvislosti se členstvím země v Evropské unii a Severoatlantické alianci je ovšem třeba případná rizika nepodceňovat a odpovídajícím způsobem se na ně připravovat. Veškerá protiteroristická opatření, ke kterým je v České republice přistupováno, jsou koncipována s respektem k ochraně základních lidských práv a svobod.

ZÁVĚR

Bakalářská práce není zaměřena oproti všem předpokladům na fungování Armády ČR v boji proti terorismu, nýbrž na fungování policejního orgánu. Autor je ve služebním poměru k České republice, jakožto voják, který se sám zúčastnil třech zahraničních misí v Afghánistánu. Vzhledem uvedenému pak mohl vycházet pouze z veřejně přístupných zdrojů, jelikož je vázán mlčenlivostí pod hrozbou kárného provinění a je si vědom, že tato práce je veřejně publikována, proto zde nemůže promítat své osobní zkušenosti a zážitky.

Smyslem této práce bylo podat ucelený pohled o problematice terorismu, jak ve světovém měřítku a zejména se zaměřením na Českou republiku, přičemž lze shrnout, že česká veřejná správa a její složky si jsou vědomi potenciaálního nebezpečí, avšak se musí přizpůsobovat politické situaci, která jejich požadavky pro lepší zabezpečení často mírní a tedy následně i nepřímo zamezuje intenzivnějšímu a kvalifikovanějšímu boji proti terorismu. Jedním z příkladů uvedeného postoje politické scény je doposud neuvedení v činnost protiteroristického centra, kdy první požadavky byly vzneseny před více než patnácti lety, kdy se poprvé Česká republika obávala hrozícího a pravděpodobného teroristického útoku.

Terorismus jako takový se projevuje v celosvětovém měřítku a tedy je třeba i mezinárodní spolupráce a z ní vyplývajících opatření. Prvním ze základních a prioritních kroků je shoda mezi těmito v tom, které organizace lze považovat za

teroristické a které nikoliv a zvolit postup v boji proti nim a to v globálním měřítku.

V České republice má v boji proti terorismu významné postavení český právní řád, konkrétně právo trestní, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, který se přizpůsoboval vývoji a to zejména, že přijal univerzální normy proti terorismu. Právní řád chápe teroristický útok jako trestný čin, přičemž skutková podstata takového trestného činu je jasně definována v ustanovení § 311 trestního zákoníku, včetně objektivní a subjektivní stránky tohoto zvláště závažného zločinu⁴².

Vzhledem k událostem v posledních měsících se Česká republika více než kdy dřív obává teroristického útoku, a to i s přívalem uprchlíků ze zemí, ve kterých probíhají boje. Lze říci, že nyní politická reprezentace začala reagovat na nastalou situaci a zmobilizovala veškeré bezpečnostní složky státu a posílila ochranu letišť a nejvíce frekventovaných míst o příslušníky těchto složek, nejvíce pak z řad příslušníků Policie České republiky i Armády České republiky.

Vzhledem k dosavadnímu studiu odborné literatury týkající se terorismu a událostem lze shrnout, že prozatím Česká republika není tak atraktivním cílem teroristického útoku, jelikož by vlastní útok nepřinesl tolik jimi požadovanou pozornost a publicitu, avšak nelze říci, že jsme v současné době v bezpečí a nemusíme se ničeho obávat.

Bylo-li cílem bakalářské práce podat systematický pohled na problematiku terorismu z pohledu veřejné správy v České republice, na práci orgánů veřejné správy a jejich činnosti směřující k prevenci a odhalení hrozícího teroristického útoku, pak se domnívám, že se mi podařilo tento cíl naplnit. Mám za to, že se veškeré ozbrojené složky velmi aktivně připravují na potencionální útok, přičemž spolu velmi úzce spolupracují a předávají si velmi důležité informace.

⁴² § 14 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

(1) Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny.

(2) Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

(3) Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.

RESUMÉ

Pojem terorismus pochází z latinského slova *terrere*, což lze přeložit jako šíření strachu či působit úzkost. Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus se na území České republiky vyvíjel odlišně než ve světě. V České republice boj s terorismem vyžaduje komplexní přístup všech orgánů veřejné správy. Mezi hlavní představitele zastupující tuto oblast je zpravodajská služba, vnitřní Bezpečnostní informační služba, vnější Úřad pro zahraniční styky a informace, útvary Policie ČR, Armáda ČR a Hasičský záchranný sbor ČR. Česká republika je poměrně dobře připravena na hrozbu teroristického útoku.

RESUME

The notion of terrorism comes from the latin word *terrero*, which can be translated as spreading fear or causing anxiety. Terrorism is the calculated use of violence or threats of violence, usually directed against uninvolved persons to cause fear, which are achieved through political, religious or ideological goals. Terrorism in the Czech Republic has developed differently than in the rest of the world. In the Czech Republic the fight against terrorism requires a comprehensive approach by all public authorities. The main leaders are: the region's intelligence service, the internal intelligence service, exterior Office of Foreign Relations and Information, police departments, the Czech Army and Fire Brigade of the Czech Republic. Czech Republic is relatively well prepared for the threat of a terrorist attack.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. BRZOBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Policehistory, 1999a. ISBN 80-902670-1-7
2. BRZOBOHATÝ, M. *Terorismus II*. Praha: Policehistory, 1999b. ISBN 80-902670-4-1
3. BRZOBOHATÝ, M. *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: PA ČR, 2001. ISBN 80-7251-073-8
4. CARR, C. *Dějiny terorismu*, Práh, Praha 2002. ISBN 80-7252-063-6
5. HENDRYCH, D. *Správní právo. Obecná část*. Praha 2012. ISBN 978-80-7179-254-3
6. JANOŠEC, Josef. Terorismus a Armáda České republiky, *Obrana a strategie*, 2003, č. 2
7. KLIMEŠ, L., *Slovník cizích slov*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1985. ISBN 14-621-85
8. MAREŠ, M., *Terorismus v ČR*, Centrum strategických studií, Praha 2005. ISBN 80-903333-8-9
9. MIKA, J. O., *Současný terorismus*, Existencialia a Triton, Praha 2003. ISBN 80-7254-409-8
10. SCHMID, A. and JONGMAN, A., *POLITICAL TERRORISM*. U.S.A.: Library of kongres, 1988. 585 s. ISBN 1-4128-0469-8
11. ŠTURMA, P., NOVÁKOVÁ, J. BÍLKOVÁ, V. *Mezinárodní a evropské instrumenty proti terorismu a organizovanému zločinu*. Praha : C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-305-1
12. ZEMAN, J., *Terorismus: historicko – psychologická studie*, Triton, Praha 2002. ISBN 80-7254-305-9

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění
2. ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, v platném znění

3. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Polici České republiky, v platném znění
4. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění
5. ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, v platném znění
6. ČESKO. Směrnice rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu
7. ČESKO. Strategie České republiky v boji proti terorismu od r. 2013
8. ČESKO. Ministerstvo obrany České republiky: KONCEPCE VÝSTAVBY ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY 2025

Elektronické zdroje

1. *mvcr* [online]. 2013. [cit. 2014-07-14]. Dostupné z WWW <<http://mvcr.cz/>>
2. *army* [online]. 2014. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z WWW <<http://army.cz/>>
3. *vláda*[online].2014.[cit. 2016-01-02]. Dostupné z WWW <<http://www.vlada.cz/>>
4. *wikipedie*[online].2015. Dostupné z WWW <<http://wikipedie.org/>>
5. *rexter*[online].2015. Dostupné z WWW <<http://www.rexter.cz/>>
6. *securitymagazin*[online].2015. Dostupné z WWW <<http://www.securitymagazin.cz/>>

SEZNAM PŘÍLOH

I. Dotazník

PŘÍLOHY

I. Dotazník

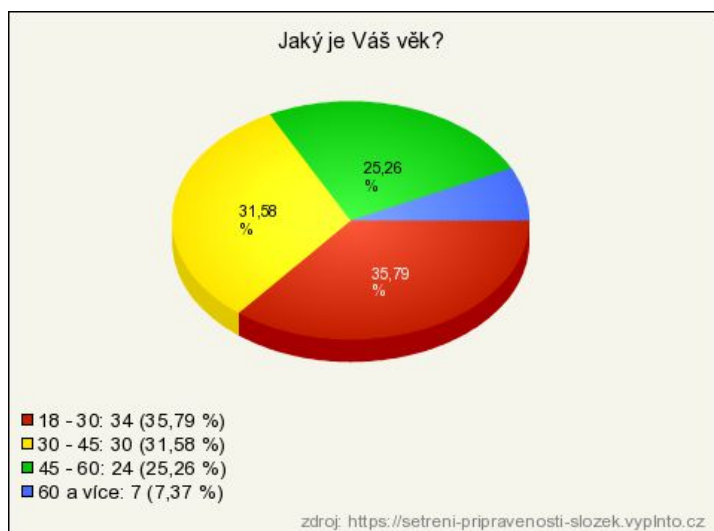
Otázka č. 1

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Celkem se zúčastnilo dotazníkového šetření 95 respondentů, z toho bylo 42 žen (tj. 44.21%) a 53 mužů (tj. 55,79%).

Otázka č. 2

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Věkové rozvrstvení respondentů bylo následující: 34 respondentů bylo ve věkové kategorii 18-30 let (tj. 35,79%), ve věkové kategorii 30-45 let bylo 30 respondentů (tj. 31,58%), 24 respondentů označilo že spadá do věkové kategorie 45-60 (tj. 25,26%) a 7 respondentů bylo ve věkové kategorii 60 a více let (tj. 7,37%).

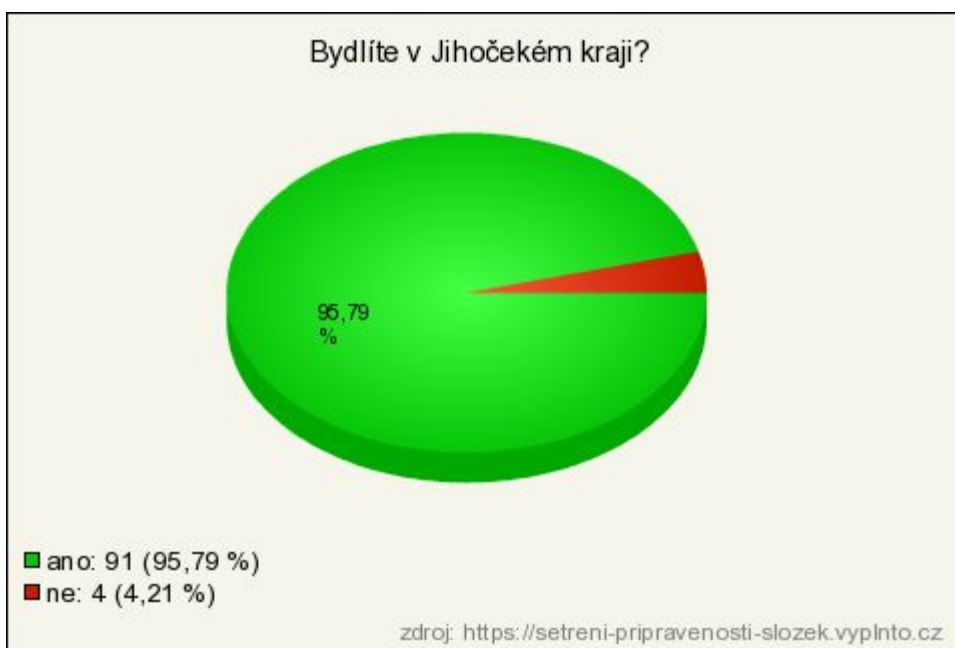
Otázka č. 3

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Dále respondenti odpovídali na otázku ohledně jejich dosaženého vzdělání. Nejpočetněji byla zastoupena kategorie osob se středoškolským vzděláním a to 24 (tj. 25,26%), jako druhá nejpočetnější skupina se ukázala skupina respondentů s vysokoškolským vzděláním a to 23 (tj. 24,21%). Respondentů kteří uvedli že jsou vyučeni bylo 21 (tj. 22,11%) a vyučen s maturitou uvedlo 18 respondentů (tj. 18,95%). Respondentů se základním vzděláním bylo 9 (tj. 9,47%).

Otázka č. 4

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku zda respondenti bydlí v Jihočeském kraji odpovědělo 91 (tj. 95,79%) že ano a osoby nebydlící v Jihočeském kraji byli 4 (tj. 4,21%).

Otázka č. 5

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku „Domníváte se, že je Policie ČR dostatečně připravena na boj s terorismem?“ odpovídali respondenti takto: ano odpovědělo 31 osob (tj. 32,63%). Spíše ano odpovědělo 34 osob (35,79%). Naproti tomu spíše ne odpovědělo 26 respondentů (tj. 27,37%). Ne na tuto otázku odpověděli 4 respondenti (tj. 4,21%).

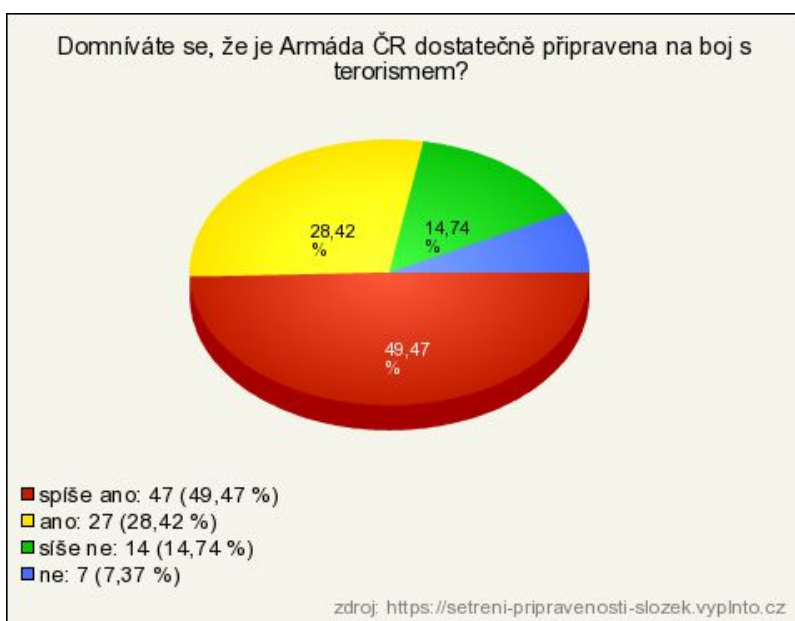
Otázka č. 6

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku: „Domníváte se že je Hasičský záchranný sbor ČR připraven na boj s terorismem?“ odpovědělo ano 35 osob (tj. 36,84%) a spíše ano 28 osob (tj. 29,47%). Ne na tuto otázku odpovědělo 7 respondentů (tj. 7,37%) a spíše ne odpovědělo (tj. 26,32%).

Otázka č. 7

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku zda se respondenti domnívají, že je Armáda ČR dostatečně připravena na boj s terorismem odpovědělo spíše ano 47 respondentů (tj. 49,47%). Ano odpovědělo na tuto otázku 27 respondentů (tj. 28,42%). Spíše ne odpovědělo 14 (tj. 14,74%) dotazovaných. S ne odpovědělo na tuto otázku 7 respondentů (tj. 7,37%).

Otázka č. 8

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku: „Domníváte se, že je zdravotnická záchraná služba dostatečně připravena na boj s terorismem?“ odpovědělo spíše ano 38 (tj. 40%) respondentů a ano odpovědělo na tuto otázku 26 respondentů (tj. 27,37%). 18 respondentů (tj. 18,95%) naproti tomu odpovědělo spíše ne a 13 respondentů (tj. 13,68%) odpovědělo ne.

Otázka č. 9

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku: „Myslíte si, že je zdravotnická záchranná služba schopna zajistit lékařskou péči v případě krizové situace pro velký počet osob?“ odpovědělo spíše ano 31 osob (tj. 32,63 %) a ano odpovědělo také 31 respondentů (tj. 32,63 %). Spíše ne na tuto otázku odpovědělo 23 osob (tj. 24,21 %) a ne odpovědělo 10 dotazovaných (tj. 10,53 %).

Otázka č. 10

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku: „Myslíte si, že víte jak se zachovat v případě teroristického útoku?“ odpovědělo spíše ano 38 (tj. 40%) respondent a ano 28 osob (tj. 29,47%). Ne na tuto otázku odpovědělo 9 respondentů (tj. 9,47%) a spíše ne odpovědělo 20 respondentů (tj. 21,05%).

Otázka č. 11

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Další otázka směřovala na zjištění, zda jsou respondenti spokojeni s poskytováním informací souvisejících s ochranou obyvatelstva a spíše ne na tuto otázku odpovědělo 29 osob (tj. 30,53%). Ano odpovědělo 28 respondentů (tj. 29,47%). Spíše ano odpovědělo 27 /tj. 28,42%) respondent a ne odpovědělo 11 osob (tj. 11,58%).

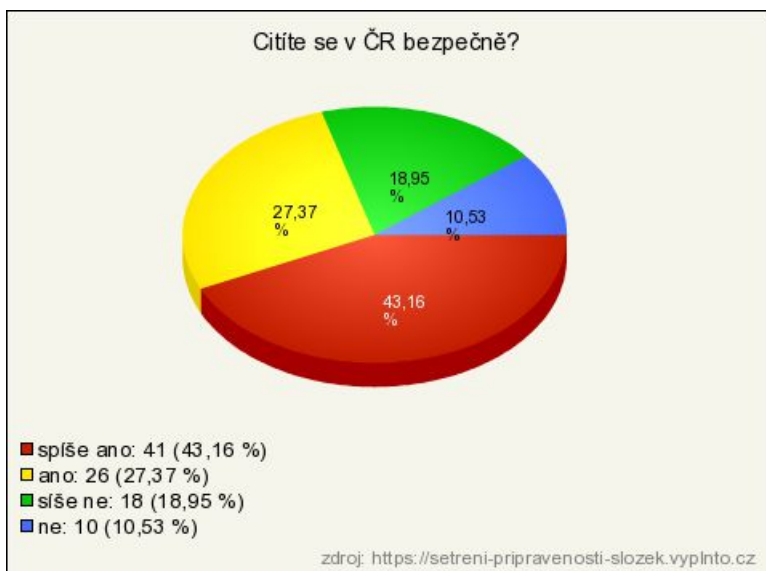
Otázka č. 12

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Další otázka zjišťovala zda respondenti ví kde jsou v regionu umístěny kryty civilní ochrany a 30 respondentů odpovědělo ano (tj. 31,58%) a 65 osob odpovědělo ne (tj. 68,42%).

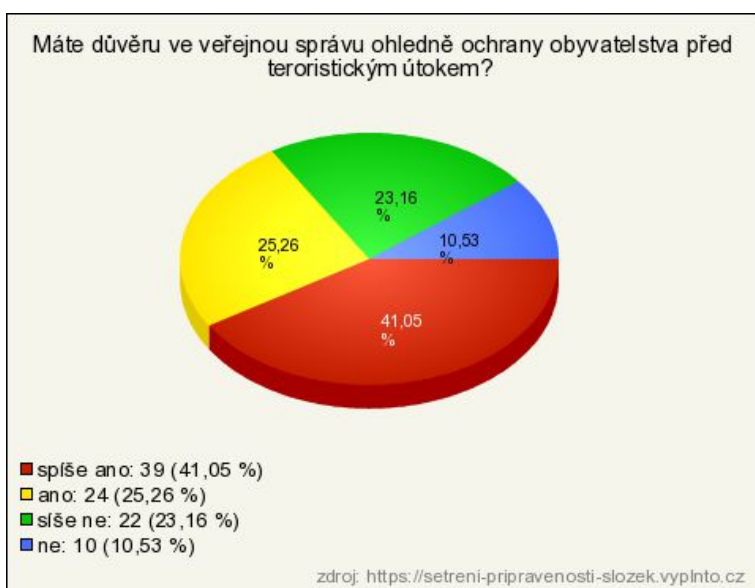
Otázka č. 13

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku zda se dotazovaní cítí v ČR bezpečně odpovědělo 41 respondentů ano (tj. 43,16%) a ano odpovědělo 26 respondentů (tj. 18,95%). Ne na tuto otázku odpovědělo 10 respondentů (tj. 10,53%) a spíše ne odpovědělo 18 respondentů (tj. 18,95%)

Otázka č. 14

Zdroj: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=56019> – vlastní výzkum

Na otázku: „Máte důvěru ve veřejnou správu ohledně ochrany obyvatelstva před teroristickým útokem?“ odpovědělo spíše ano 39 respondentů (tj. 41,05%) a ano odpovědělo 24 respondentů (tj. 25,26%). Spíše ne odpovědělo na tuto otázku 22 respondentů (23,16%) a ne odpovědělo 10 respondentů (tj. 10,53%).

ABSTRAKT

BRANDSTILLER, J. *Terorismus a veřejná správa v České republice, Bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s.

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan, PhD.

Klíčová slova: Bezpečnost, hrozby pro ČR, legislativa, ohrožené objekty ČR, orgány veřejné správy, terorismus

Bakalářská práce se v úvodních kapitolách zabývá terorismem jako takovým, jeho vznikem a terorismem v České republice. Druhá kapitola definuje pojem terorismus a jeho druhy. Třetí kapitola je věnována terorismu v České republice. Tato kapitola je provedena z pohledu české veřejné správy, a odráží tak společné znaky ale i specifika českého přístupu k řešení teroristických hrozeb. Cílem čtvrté kapitoly je podat ucelený a systematický obraz o subjektech, které mají podle českého právního systému v působnosti ochranu, bezpečnost, obranu ČR, tudíž všechny záležitosti související s terorismem. Pátá kapitola se stručně zabývá ohroženými objekty v České republice a v Evropské unii. Závěrečné kapitoly jsou věnovány samotnému šetření za použití analýz dokumentů a dotazníkového šetření.

ABSTRACT

BRANDSTILLER, J. *Terrorism and Public Administration in the Czech Republic, Bachelor thesis*. České Budějovice: College of European and Regional Studies o.p.s.

Supervisor: Mgr. Štěpán Kavan, PhD.

Keywords: Security, threats to the Czech Republic, legislation, buildings threatened by the Czech Republic, public authorities, terrorism

Bachelor's thesis in the introductory chapters dealing with terrorism as such, its origin and terrorism in the Czech Republic. The second chapter defines the concept of terrorism and its species. The third chapter is devoted to terrorism in the Czech Republic. This chapter is done from the perspective of the Czech public administration, reflecting the common features but also the specifics of the Czech approach to deal with terrorist threats. The fourth chapter is to provide a comprehensive and systematic picture of the entities which are under the Czech legal system in the scope of protection, security, defense of the Czech Republic, therefore all matters related to terrorism. The fifth chapter discusses briefly the endangered objects in the Czech Republic and the European Union. The final chapters are devoted to the investigation, using document analysis and survey.